សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal university of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

សុំកូនពេញលេញ

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី ០៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២៣ ដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២៣

តាក់តែងឡើងដោយ

និស្សិតឈ្មោះ **កញ្ញា អៀម លីណា**

កញ្ញា ឆា៉ា ខុមឡេងអ៊ី

ណែនាំដោយ

សាស្ត្រាចារ្យជំនួយ **លោក ញឹក ខុធ្វី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ នីតិសាស្ត្រ

ជំនាន់ទី ២៣

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៩

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២៣

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

នាងខ្ញុំឈ្មោះ **អៀម លីណា** និងនាងខ្ញុំឈ្មោះ**ឆាវ៉ា ខុមឡេងអី** ដែលជានិស្សិតបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រឆ្នាំទី៤ ជំនាន់ទី២៣ នៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំសិក្សា ២០២២-២០២៣ ។

នាងខ្ញុំទាំងពីររូបមានក្តីសោមនស្សយ៉ាងកក់ក្តៅ ដោយមានឱកាសថ្លែងអំណរគុណដល់លោកឪពុក **អៀម រតនា** អ្នកម្តាយ **ម៉ែន លីដា** និង លោកឪពុក **ខុមឆាវ៉ា** អ្នកម្តាយ **ប៉ាន់ គីមហេង** ដែលលោកជាអ្នកមានគុណយ៉ាងលើលលុបបំផុត គ្មានថ្ងៃណាកូនបំភ្លេចបានឡើយ ។

លោកបានផ្តល់កំណើតដល់កូន និងចិញ្ចឹម បីបាច់ថែរក្សាកូនយ៉ាងល្អ ប្រកបដោយ ព្រហ្មវិហារធម៌ ។ លើសពីនេះ លោកបានពុះពារឧបសគ្គគ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីអនាគតកូនដោយ បាន ផ្តល់អោយកូនបានរៀនសូត្រមានចំណេះដឹងរហូតបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រដោយជោគជ័យ ។ គ្រប់ដំបូន្មានល្អៗ របស់អ្នកមានគុណកន្លងមកកូនមិនដែលភ្លេចម្តងណាឡើង កូននូវតែចងចាំជានិច្ច និងពិតជាមានតំលៃខ្លាំងណាស់ ។

យើងខ្ញុំទាំងពីរ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ដែលបានបង្ហាត់បង្រៀនដល់រូបយើងខ្ញុំ តាំងពី បឋមសិក្សា រហូតដល់បញ្ចប់វិទ្យាល័យ ប្រកបដោយជោគជ័យ ។ ជាពិសេស ក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះ **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង និងលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ** ដែលជា សាស្ត្រាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ទាំងអស់ដែលបានខិតខំអស់កម្លាំង កាយចិត្តក្នុងការផ្ទេរនូវចំណេះដឹងដល់និស្សិតគ្រប់រូប ពិសេសរូបយើងខ្ញុំរហូតដល់ចប់មហាវិទ្យាល័យនីតិសាស្ត្រនេះ។

នាងខ្ញុំទាំងពីរក៏សូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរ ចំពោះសាស្ត្រាចារ្យជំនួយ លោក **ញឹក ឧត្តី** ដែលលោកមិនត្រឹមតែបានបង្រៀនពួកនាងខ្ញុំកន្លងមកនោះទេ តែលោកថែមទាំងណែនាំសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាលើចំណងជើងមួយនេះទៀត ។ លោកបានផ្តល់នូវដំបូន្មានល្អៗ នូវរបៀប ក៏ដូចជាគន្លឹះ ស្វែងរកឯកសារ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការចងក្រងសារណា ។ ជាទីបញ្ចប់នាងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជូនលោកអ្នកមានគុណទាំអស់ សាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង លោក លោកស្រីសាស្ត្រចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ និងមិត្តរួម ថ្នាក់គ្រប់រូប អោយជួបនូវ ពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងជោគជ័យ គ្រប់ភារកិច្ចទាំងអស់ ។

អារម្ភកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្ររយៈពេល៤ឆ្នាំមកនេះនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាសត្តិធ្វើអោយយើងខ្ញុំទទួលបាននូវចំនេះដឹងយ៉ាងច្រើនអនេកពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូដែលបានខំបង្ហាត់បង្រៀនយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ហើយក៏ជាសក្ខីភាពដល់រូបយើងខ្ញុំទាំង២នាក់ឈានឆ្ពោះមកដល់ការជ្រើសយកការសរសេរសារណានឹងជ្រើសរើសមុខវិជ្ជាដែលខ្លួនពេញចិត្តហើយយើងខ្ញុំមានទំនោលើប្រធានបទដែលទាក់ទងលើកិច្ចការការពារកុមារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទ«ស្មុំកូនពេញលេញ» មកធ្វើជាប្រធានបទសារណាបញ្ចប់ការសិក្សារបស់នាងខ្ញុំទាំង២នាក់ ។

មូលហេតុដែលក្រុមខ្ញុំបានលើកប្រធានបទនេះយកមកសរសេរគឺគោលបំណង លក្ខខណ្ឌគោលការណ៍សំខាន់ៗនិងនីតិវិធីសម្រាប់ការស្មុំកូនដែលអាចធានាថាមានភាពត្រឹមត្រូវនិយ័តភាពគតិយុត្តិហើយនឹងមានដំណោះស្រាយមួយយ៉ាងពិតប្រាកដចំពោះកុមារដែលជាកូនសុំហើយលើសពីនេះទៅទៀតជាការយកចិត្តទុកដាក់រវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋទៅលើទំនាក់ទំនងស្មុំកូនដែលអាចធានាដល់ការការពារសិទ្ធនិងប្រយោជន៍ដល់កុមារគ្រប់រូបដែលកំពុងទាមទារជំនួយពីអ្នករាល់គ្នា។ហើយយើងខ្ញុំទាំងពីរសង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះវាជាមូលដ្ឋាននៃការបកស្រាយនិងលើកប្រធានបទនេះមកនិយាយនិងបានចងក្រងជាសៀវភៅគឺសៀវភៅនេះវាគ្រាន់តែជាបកស្រាយនូវបញ្ហាមួយចំនួនទៅតាមលទ្ធភាពដែលពួកខ្ញុំធ្លាប់បានសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងតាមឯកសារយោងខ្លះៗនៅក្នុងបណ្ណាល័យ អ៊ីនធឺនេតនិងកន្លែងផ្សេងៗលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងៗទៀត។ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះវាជាមូលដ្ឋានមួយសម្រាប់ឈានទៅរកភាពលំអិតនិងសម្រាប់បងៗ ប្អូននិស្សិតបានមើលនិងទុកជាឯកសារបំភ្លឺដល់ប្អូនៗនិស្សិតជំនាន់ក្រោយៗអោយបានយល់ច្បាស់ទាក់ទងនឹងប្រធានបទមួយនេះ។

ជាចុងក្រោយយើងខ្ញុំរង់ចាំទទួលការរិះគន់ពីសំណាក់មិត្តអ្នកអាន អ្នកស្រាវជ្រាវ លោកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ មិត្តរួមជំនាន់ និងប្អូនៗជំនាន់ក្រោយ រាល់កំហុសឆ្គងដែរកើតឡើងដោយអចេ្ចតនា នូវពាក្យពេចន៍ វគ្គ ឃ្លា វេយ្យាករណ៍ អក្ខរក្រម ដោយសារមានការកែនិងផ្ទៀងផ្ទាត់ច្រើនដង នឹងយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនប៉ុណ្ណាក៏អាចមានការភ្លាត់ភ្លាំងបន្តិចបន្តួច។ហេតុដូចនេះដើម្បីជួយកែលំអរអោយសៀវភៅនេះកាន់តែល្អ និងមានភាពសុក្រិតនាងខ្ញុំទាំងពីរអ្នកសូមការអធ្យាស្រ័យពីមិត្តអ្នកអានរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនាដើម្បីអភិវឌ្ឍខ្លួននេងទុកជាបទពិសោធន៍បន្ថែមទៀត។

ជាទីបញ្ចប់យើងខ្ញុំសូមជូនពរដល់មិត្តអ្នកអានអ្នកស្រាវជ្រាវ លោកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ និងមិត្តនិស្សិតទាំងអស់ទទួលបាននូវពរទាំងឡាយបួន សម្បត្តិបី អរីយទ្រព្យប្រាំពីរ និងមានសេក្តីសុខ សំណាងល្អគ្រប់ពេលវេលាជោគជ័យលើការសិក្សា សុខភាពល្អ និងជោគជ័យនូវគោលបំណងដែលបានប៉ងប្រាថ្នាគ្រប់ៗគ្នាកុំបីខានឡើយ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្ដីផ្ដើម :…………………………………………………………………………………………១

ជំពូកទី ១

លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតស៊ុំកូនពេញលេញ

ផ្នែកទី១ : **លក្ខខណ្ឌ ចំពោះម្ដាយឪពុកចិញ្ចឹម និង កូនសុំពេញលេញ**…………………….....៥

កថាភាគ ទី១ : អាយុ របស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម…………………………………………………...៥

កថាភាគទី២ : ស្ថានភាពគ្រួសារ………………………………………………………............៦

កថាភាគទី៣ : ជីវភាពរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម………………………………………………..៧

កថាភាគទី៤ : អាយុរបស់កូន………………………………………………………………….....៧

កថាភាគទី២ : ស្ថានភាពរបស់កូន…………………………………………………………...…៨

ផ្នែកទី២ : **លក្ខខណ្ឌ ផ្សេងៗទៀត** ………………………………………………………..…..៨

កថាភាគទី១ : ការយល់ព្រមពីម្ដាយឪពុក បង្កើត……………………………………………..…..៨

កថាភាគទី២ : លទ្ធភាពរបស់ម្ដាយឪពុកបង្កើត……………………………………………...៩

កថាខណ្ឌទី៣ : ផលប្រយោជន៍របស់កូន …………………………………………………....៩

កថាភាគទី៤ : លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗមួយចំនួនទៀត ……………………………………………..…១០

ផ្នែកទី៣ : **ការវិនិច្ឆ័យសេក្ដី និងការចេញដីកាសម្រេច**……………………………………..១២

កថាភាគទី១ : ការពិនិត្យលើភាពចាំបាច់នៃការបង្កើតការស៊ុំកូន……………………………....១២

កថាភាគទី២ : ការចេញសេក្ដីសម្រេច………………………………………………………..១៤

ជំពូកទី២

អានុភាព ក្រោយដីកាសម្រេចស៊ុំកូនពេញលេញចូលជាស្ថាពរ

ផ្នែកទី ១ : អានុភាព លើទំនាក់ទំនងញាតិនិងទ្រព្យសម្បត្តិ……………………………១៦

កថាភាគទី១ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះកូនសុំ ……………………**១៧**

កថាភាគទី២ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្តាយបង្កើត ………….**១៨**

កថាភាគទី៣ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ………....**១៩**

ផ្នែកទី ២ : ការចុះបញ្ជី អាត្រានុកូលដ្ឋាន ………………………………………………**២០**

កថាភាគទី១ : ការចុះបញ្ជី និងការកែប្រែអាត្រានុកូលដ្ឋានកំណើតរបស់កូនសុំ …………….....**២០**

កថាភាគទី២ : ការរក្សាការសម្ងាត់អាត្រានុកូលដ្ឋានកំណើតរបស់កូនសុំ………………………**២០**

ផ្នែកទី៣ : សិទ្ធិដឹងអំពីកំណើតខ្លួន ……………………………………………………....**២១**

កថាភាគទី១ : ការដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ……………………………………………….....**២២**

កថាភាគទី២ : ការជួបប្រាស្រ័យជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតនិងបងប្អូនញាតិលោហិត ………......**២៣**

ជំពូកទី ៣

ការកាត់កាលកូនសុំពេញលេញ

ផ្នែកទី១ : មូលហេតុ នៃការកាត់កាល ……………………………………..……………**២៤**

កថាភាគទី១ : ការបំពានផលប្រយោជន៍…………………………………..…………….**២៥**

កថាភាគទី២ : លទ្ធភាពម្តាយឪពុកបង្កើត…………………………………...………......**២៥**

ផ្នែកទី ២ : អ្នកមានសិទ្ធប្តឹងកាត់កាល……………………………………………………...**២៦**

កថាភាគទី១ : តំណាងអយ្យការ…………………………………………..…………..….**២៦**

កថាភាគទី២ : ម្តាយឪពុកបង្កើត………………………………………...……….……...**២៦**

កថាភាគទី៣ : កូនសុំ………………………………………………………...………....**២៦**

ផ្នែកទី ៣ : អានុភាពនៃការកាត់កាល…………………………………………………….**២៧**

កថាភាគទី១ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះកូនសុំ ……………...……**២៧**

កថាភាគទី២ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្ដាយបង្កើត **២៨**

កថាភាគទី៣ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម **២៩**

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន...៣០

អនុសាសន៍ ៣១

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្ដីផ្ដើម

សេចក្ដីផ្ដើម

មនុស្សគ្រប់រូបនៅលើលោកនេះមិនបុរស ស្ត្រី ក្មេង ចាស់នោះទេតែងតែចង់រស់នៅអោយមានសេចក្ដីស្រលាញ់ភាពកក់ក្ដៅដូចដែលគេហៅថា គ្រួសារ។ ហើយការបង្កើតគ្រួសារគឺផ្ដើមចេញពីសេចក្ដីស្រលាញ់របស់បុរស-នារីដែលមានគោលបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺជាការបង្កើតកូនសម្រាប់បន្តពូជពង្សវង្សត្រកូលរបស់ខ្លួនដើម្បីគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន និងដើម្បីចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សានៅពេលចាស់ជរា។ប៉ុន្តែគ្រប់គ្រួសារទាំងអស់មិនប្រាកដថាអាចសម្រេចចិត្តបានសម្រេចនូវគោលបំណងក្នុងការបង្កើតបន្តវង្សត្រកូលបានទេបញ្ហាភាគច្រើនអាចកើតមកពីកត្តាវេជសាស្ត្រ បញ្ហាសុខភាព តំណពូជខាងស្ត្រីឬបុរសដែលមិនអាចមើលមានកូនបាន។ក្នុងករណីនេះដែលជាហេតុប្ដីប្រពន្ធនៃគ្រួសារមួយមិនអាចបង្កើតកូនដោយខ្លួនឯងបានពួកគេអាចស្វែងរកសុំកូនពីអ្នកដទៃបាន ឬសុំពីសាច់ញាតិទៃបាន ឬសាច់ញាតិខ្លួនឯងបានយកមកចិញ្ចឹមបានគ្រប់គ្រងបីបាច់ថែរក្សាអោយដូចកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនដោយផ្ដាច់ទំនាក់ទំនងចេញពីឪពុកម្ដាយបង្កើតរបស់ខ្លួនដែលសកម្មភាពនៃការសុំកូននេះនៅក្នុងច្បាប់ត្រូវបានហៅថា"ការសុំកូន"។នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧បានបែងចែកអំពីការសុំកូននីមួយៗ គឺមានភាពលំបាកដូចៗគ្នាទៅនឹងនីតិវិធីតុលាការ និងអាជ្ញាធរផងដែរ។

ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញបានតើមានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ? ហើយ តើនីតិវិធីនៃការសុំកូននេះមានដំណើរការយ៉ាងណាខ្លះ?ចុះនៅពេលដែលការសុំកូនត្រូវបានបង្កើតវិញនោះតើការសុំកូនមានអានុភាពយ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ? ហើយម្យ៉ាងទៀត នៅពេលដែលទំនាក់ទំនងនោះមានការបែកបាក់ដោយហិង្សា ឬ ការមិនមើលថែ តើការកាត់កាលសុំកូនអាចធ្វើនាបដែលរឺទេ?

ការបង្កើតអោយមានការសុំកូននេះគឺដើម្បីអោយមានសន្តតិជននៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្រួសារឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនឹងមានអ្នកបន្ត នឹងមើលថែគ្រួសាររបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម។ ហើយការសុំកូននេះដែលមានប្រយោជន៍យ៉ាងខ្លាំងទៅដល់កុមារជាច្រើនដែលត្រូវបានគេបោះបង់ចោលហើយត្រូវបានទទួលអាហារកិច្ចការមើលថែទាំយកទៅចិញ្ចឹមបីបាច់ ។ដើម្បីអោយយល់កាន់តែច្បាស់អំពីការសុំកូនថាតើការសុំកូនជាអ្វី ចែកចេញជាប៉ុន្មានប្រភេទហើយអាចធ្វើឡើងតាមវិធីណាខ្លះហើយមានអានុភាពយ៉ាងដូចម្ដេច និងត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ?

យើងខ្ញុំធ្វើការស្រាវជ្រាវទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទការសុំកូនពេញលេញក្នុងគោលបំណងចង់យល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់លាស់ពីការសុំកូនពេញលេញនេះហើយនឹងចង់ចែកចាយចំណេះដឹងនេះបន្តទៅទៀតទៅដល់អ្នកដែលចង់សុំកូនគេយកមកចិញ្ចឹមដើម្បីអោយត្រូវទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់។ ហើយសម្រាប់ប្រធានបទនេះយើងខ្ញុំលើកយកតែការសុំកូនពេញលេញមកសិក្សាតែប៉ុណ្ណោះ។

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវបកស្រាយប្រធានបទខាងលើនេះរួចមកនាងខ្ញុំយល់ឃើញថា ប្រធានបទមួយនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់សង្គមជាតិទាំងមូលហើយបានធ្វើអោយខ្ញុំយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ថាការបង្កើតច្បាប់ទាក់ទងនឹងការសុំកូននេះមកបានជួយការការពារទៅដល់កុមាររងគ្រោះជាច្រើនដែល

កំពុងពិបាកហើយក៏បានជួយទៅដល់គ្រួសារដែលពិបាកនៅក្នុងការមានកូនឬពុំអាចមានកូនបានធ្វើអោយមានគ្រួសារមួយទទួលក្តីសុខនឹង មានសុភមង្គលពេញលេញបរិបូរណ៍ផងដែរ។

មុនពេលដែលមិនទាន់ជ្រើសរើសប្រធានបទនេះមកធ្វើការស្វែងយល់បនកថែមនោះ នាងខ្ញុំគ្រាន់តែយល់ថា ការបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញក៏បានធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋដឹងអំពីការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងស្មុំកូននេះ ថាតើមូលហេតុ ឬស្ថានភាពបែបណាដែលអាចឱ្យឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមសុំកូនមកចិញ្ចឹមបាន ។ កាលណាដែលស្មុំបានមក គឺយើងក៏បានដឹងពីអានុភាពនៃស្មុំកូនពេញលេញហើយក៏បានដឹងអំពីការកាត់កាល់និងអានុភាពនៃការកាត់កាល់ផងដែរ ។ ដូច្នេះការដែលបានយល់ដឹងអំពីបញ្ហាទាំងអស់នេះបានគឺមានការជួយបង្រៀនពីលោកគ្រូគួបផ្សំនឹងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះទើបមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់។

ជាមួយគ្នានេះដែរដោយនាងខ្ញុំយល់ឃើញកុមារគឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ ជាទំពាំងស្នងឬស្សី ពាក់ព័ន្ធនឹងស្មុំកូននេះរដ្ឋបានចងក្រងច្បាប់ស្តីពី ស្មុំកូនធម្មតា ស្មុំកូនពេញលេញ (ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧) និង ច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេសដែលចែងពីសិទ្ធិរបស់កូនស្មុំ ពោលគឺបញ្ញត្តិអំពីលទ្ធភាពរបស់អ្នក សុំ ដើម្បីថែរក្សាកូនស្មុំនេះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។ហើយនៅក្នុងសារណានេះគឺពិតជាមានសារសំខាន់ណាស់សម្រាប់ ការស្មុំកូននៅប្រទេសកម្ពុជាដោយបានពន្យល់បន្ថែមនៅគំនិត នឹងពង្រឹងពីការយល់ដឹងអោយកាន់តែយល់ច្បាស់ទៅលើការទទួលការស្មុំកូនអោយត្រឹមត្រូវទៅតាមច្បាស់គតិយុត្តិ។ការតាក់តែងសារណានេះផងដែរអាចធ្វើឡើងបានទៅដោយរលូនពឹងផ្អែកលើកត្តាធំៗមួយចំនួនដូចជាឯកសាររដ្ឋធម្មនុញ្ញ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ សារណាបញ្ចប់ការសិក្សាខ្លះរបស់សិស្សច្បង ច្បាប់គោល និងសៀវភៅផ្សេងៗដែលទទួលបានពីបណ្ណាល័យហើយក៏មានការផ្តល់មតិយោបល់ពី សាស្ត្រាចារ្យនិងការអនុវត្តជាក់ស្តែងពីលោកព្រះរាជអាជ្ញា និងចៅក្រមផងដែរ។

នៅក្នុងសារណានេះត្រូវបានបែងចែកជា៣ជំពូកធំៗដូចខាងក្រោម

ជំពូកទី១ លក្ខណ្ឌនៃការបង្កើតស្មុំកូនពេលេញនៅក្នុងជំពូកនេះយើងខ្ញុំធ្វើការបកស្រាយអំពីលក្ខខណ្ឌចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ចំពោះស្មុំកូនពេញលេញអាយុស្ថានភាគ្រួសារ-កូន ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត។

ជំពូកទី២ អានុភាពក្រោយដីកាសម្រេចស្មុំកូនពេញលេញចូលជាស្ថាពរយើងខ្ញុំពន្យល់អំពីអានុភាពលើទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិ ឋានៈបុគ្គការចុះបញ្ជីអាត្រានុកូលដ្ឋាន និងសិទ្ធដឹងពីអំពីកំណើតរបស់ខ្លួន ។

ជំពូកទី៣ ការកាត់កាលកូនស្មុំពេញលេញ និយាយអំពីមូលហេតុនៃការកាត់កាលអានុភាពនៃការកាកាលជាដើម។

ជំពូកទី ១

លក្ខណៈនៃការបង្កើតសម្ភ្ញ

ក្នុងពេញលេញ

ជំពូកទី ១ លក្ខខណ្ឌនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីគឺជាច្បាប់មួយដែលបានបង្កើតនូវសិទ្ធិ និង ទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនបង្កើតអោយមានចំណងគតិ្តយុត្តរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ប៉ុន្តែក្រៅពីទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនបង្កើត ក្រមរដ្ឋប្បវេណីក៏បានបង្កើតអោយមានរបបមួយ ដែលអនុញ្ញាតិអោយបុគ្គល គ្មានទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតជាមួយនឹងគ្នា ក្លាយជាញាតិ និងមានចំណងគតិ្តយុត្តរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ដែលរបបមួយនោះត្រូវបានគេកំណត់ថា ជា ការសុំកូន ។ដោយសាការចង់ជួយសង្គ្រោះ ការអាណិតដល់កុមារដែលមានឪពុកម្តាយក្រីក្រ ឬកុមារកំព្រា ទើបធ្វើអោយពលរដ្ឋដែលគ្មានកូន សុំកុមារទាំងនោះយកមកចិញ្ចឹម ។ មានកុមារមិនតិចទេ ដែលមានសំណាងដោយការសុំនេះ ពួកគេបានរស់នៅក្នុងគ្រួសារមួយយ៉ាងកក់ក្តៅ ។

ការសុំកូន ត្រូវបានកំណត់ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ភាគទី៥ គន្លឹទី៧ ស្តីពីញាតិ ជំពូកទី៤ ផ្នែកទី២ ដែលកំណត់ពីការសុំកូន។

ការសុំកូនត្រូវបានចែកជា ២ ប្រភេទគឺ

- សុំកូនពេញលេញ
- សុំកូនធម្មតា

សុំកូនទាំងពីរនេះមានលក្ខខណ្ឌ និងអានុភាពខុសគ្នាដោយក្នុងនោះសុំកូនពេញលេញមានលក្ខខណ្ឌក្នុងការបង្កើតតឹងរឹងជាងសុំកូនធម្មតា ដូចជាករណីសុំកូនពេញលេញអាចបង្កើតបានតែចំពោះតែកុមារតូចៗ ដែលជាគោលការណ៍មានអាយុតិចជាង៨ឆ្នាំ និងអាចអាចបង្កើតចំពោះតែបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ។ ដោយសារតែការសុំកូនពេញលេញនេះមានភាពលំបាក និងធំទូលាយយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការបកស្រាយ ទើបយើងខ្ញុំសម្រេចចិត្តធ្វើការបកស្រាយតែទៅលើរបបនៃការសុំកូនមួយប្រភេទ គឺការ សុំកូនពេញលេញ ដើម្បីអោយការបកស្រាយមានភាពលំអិត និង ច្បាស់លាស់ ។ចំណុចសំខាន់ជាងគេនេះ តើការសុំកូននេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងដូចម្តេច និង អនុវត្តដោយរបៀបណាដើម្បីអោយមានអានុភាព និងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ដូច្នេះ ដើម្បីអោយប្រធានបទនេះ មានភាពកាន់តែល្អ និង ច្បាស់យើង ខ្ញុំទាំងពីរនាក់ សុំលើកយកច្បាប់ មកបកស្រាយក្នុងប្រធានបទមួយនេះដែល ធ្វើការដកស្រង់ចេញពី ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃ ០៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ និង ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីនៃរដ្ឋរប្បវេណីមិនមែនបណ្តឹង ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០។

សុំកូនពេញលេញគឺជាការសុំអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម៨ឆ្នាំ[១]យកធ្វើជាកូនសុំដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើតហើយការសុំនេះត្រូវសម្រេចដោយតុលាការ។របបសុំកូនពេញលេញកូនសុំនឹងត្រូវកាត់ផ្តាច់នូវរាល់ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តិទាំងអស់ជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់ខ្លួននិងផ្សារផ្ជាប់ទំនាក់ទំនងយ៉ាងពេញលេញជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដូចគ្នានឹងកូបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។

ម៉្យាងវិញទៀតចំពោះរបបសុំកូនពេញលេញបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹមឬម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាង ទៀតមិន ក្លាយ ជាឪពុកឬក៏ម្តាយចិញ្ចឹម។មិនតែប៉ុណ្ណោះការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ អាចធ្វើឡើងដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតតាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គល ដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន។ ចំពោះសុំកូននេះបង្កើតអានុភាពឲ្យមានចំណងញាតិលោហិតនិងសិទ្ធិ កាតព្វ កិច្ចក្នុងទំនាក់ទំនងញាតិហើយសុំកូននេះក៏ប្រឈមមុខនឹងការកាត់កាលដោយ មានមូលហេតុផ្សេងៗផង ដែរ [២]។

សុំកូនពេញលេញ សំដៅដល់សុំកូនដែលមានអានុភាពបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងអចិន្ត្រៃយ៍ ជាឪពុកម្តាយ និងកូនរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឬឪពុកចិញ្ចឹមឬម្តាយចិញ្ចឹមនឹងកូនសុំហើយបញ្ចប់សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរវាងកូនសុំនិង ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់ ខ្លួន។ ឲ្យអាចនិយាយបានម៉្យាងថាដោយបង្កើតសុំ កូនពេញលេញ កូនសុំត្រូវទទួលបានឋានៈដូចគ្នា នឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនិងត្រូវទទួលសិទ្ធិនិង ករណីកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបន្ថែមលើសពីនេះញាតិភាពរវាងកូន សុំនិងឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបញ្ចប់ដោយកូនសុំពេញលេញលើកលែងចំពោះសហព័ទ្ធម្ខាងក្លាយជាឪពុកឬម្តាយ ចិញ្ចឹមនៃកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត។

យោងតាមការបកស្រាយខាងលើ យើងអាចនិយាយជារួមបានថាកាលណាបង្កើត សុំ កូនពេញលេញនាំ ឲ្យមានស្ថានភាពពីរកើតឡើង ទី១ គឺបង្កើតនូវទំនាក់ទំនង ឬញាតិភាពរវាង កូនសុំជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដូច ជាកូនបង្កើត ពោលគឺបង្កើតសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដូចកូន នឹងឪពុក ម្តាយបង្កើត។ ទី២ គឺបញ្ចប់ញាតិភាព ឬទំនាក់ ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត ក៏ដូចជាញាតិលោហិត របស់ឪពុក ម្តាយបង្កើត។

លក្ខណៈនេះមិនមែនមានតែចំពោះភាគីម្ខាងៗនោះទេគឺមានទាំងចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្តាយ ចិញ្ចឹម ក៏ដូចជាចំពោះកូនចិញ្ចឹមដែរហេតុនេះលក្ខណៈនេះ នឹងលំអិត ចំពោះ ភាគីទាំង សងខាង។

អនុលោមតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីមិនមែនជាបណ្តឹង ការបង្កើតសុំកូនពេញ លេញ គឺត្រូវឆ្លងកាត់ នីតិវិធីតុលាការ ដោយតុលាការដើរតួជាអ្នកពិនិត្យនូវលក្ខខណ្ឌសារជាតុ និង ចេញដីការ សម្រេច ។

១ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១០

២ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៦

ផ្នែកទី១ : លក្ខខណ្ឌ ចំពោះម្ដាយឪពុកចិញ្ចឹម និង ចំពោះកូនសុំពេញលេញ

បើយោងតាមក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ ការសុំកូនពេញលេញអាច ប្រព្រឹត្តទៅ បាន លុះត្រាតែ ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមទាំងពីរ ព្រមទាំងកូនចិញ្ចឹមមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ទៅតាម លក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់បាន កំណត់ ហើយត្រូវបានតុលាការប្រកាសអនុញ្ញាតឲ្យមានការសុំ កូនពេញលេញ។ ការសម្រេចរបស់តុលាការទៅតាមពាក្យសុំ នឹងបញ្ចប់នូវរាល់ទំនាក់ ទំនងញាតិ ភាពរវាង ឪពុកម្ដាយជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម។

ឧទាហរណ៍: លោកស្រី បុប្ផាគឺជាស្ត្រីមេម៉ាយហើយមានកូនម្នាក់ឈ្មោះ រីទ្ធ ដែលមានអាយុ៥ឆ្នាំ ក្រោយមកនៅក្នុងឆ្នាំ2022 លោកបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាថ្មីជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ឈ្មោះ ដេត ក្រោយពីរៀបការរួចមក លោកមានបំណងចង់សុំកូនពេញលេញជាមួយនឹង រីទ្ធដែលត្រូវជាកូនរបស់លោកស្រីបុប្ផា។នៅក្នុងករណីនេះ លោកស្រីបុប្ផាជាម្ដាយបង្កើត រួចទៅហើយ នាងមិនអាចក្លាយជាម្ដាយចិញ្ចឹមនោះទេ ដូចនេះលោកដេតអាចក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹមរបស់រីទ្ធបាន។

បុគ្គលដែលនឹងក្លាយទៅជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមចាំបាច់បំផុតត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ។ ចំពោះបុគ្គលដែលជាប្ដី ឬប្រពន្ធតែម្ខាងតែមិនអាចក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមបានឡើយដោយសារការបង្កើតសុំកូនពេញលេញធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងផ្ដល់នូវគ្រួសារមួយដែលលំនឹងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កុមារអភ័ព្វទើបទាមទារការសហការរវាងសហព័ទ្ធ ។ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធតែម្ខាងហើយខ្វះការចូលរួមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះគោលបំណងដែលផ្ដល់គ្រួសារមួយមានលំនឹងសម្រាប់កុមារអភ័ព្វនឹងមិនអាចសម្រេចបានឡើយ។ចំនួនកូនសុំក្នុង មាត្រា១១១ នៃច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ បានកំណត់ថាគេ អាចសុំកូនបានតែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ។បើកូនសុំនោះមានមួយណាស្លាប់គេអាចសុំកូនមួយនាក់ ទៀត។ប៉ុន្តែក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមាត្រាណាមួយកំណត់ពីចំនួននៃកូនសុំឡើយ ហេតុនេះនៅពេលនេះក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧បានចូលជាធរមានតើចំនួនកូនសុំកំណត់យ៉ាងណា?

កថាភាគទី១ : អាយុរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម

ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ)ឆ្នាំ ឡើង ទៅហើយ មានអាយុច្រើនជាងកូនចិញ្ចឹមយ៉ាងតិច ២០(ម្ភៃ)ឆ្នាំ [៣] ។ ខ្លឹមសារនៃមាត្រានេះ បានបង្ហាញពីលក្ខខណ្ឌ ត្រូវបានកម្រិត ពីអាយុអប្បបរមារបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ដែលកំណត់ត្រឹម ២៥ ឆ្នាំ ពោលគឺ ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមអាចមានសិទ្ធិ

៣ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០០៩

សុំកូនមកចិញ្ចឹមបាន លុះត្រាតែមាន អាយុតិចបំផុត ២៥ ឆ្នាំ ដោយត្រូវរក្សាគម្លាតអាយុរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង អាយុកូនសុំដើម្បីមើលទៅអោយស្ថិតក្នុងភាពសមរម្យបន្តិច អោយដូចឪពុកម្តាយនិងកូន គឺយ៉ាងតិច២០ឆ្នាំដូចកំណត់ខាងលើ។

ការកំណត់អាយុនេះ មានគោលដៅចម្បង តម្រូវអោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានអាយុច្រើនបន្តិច ដើម្បីមានភាពចាស់ទុំផ្នែករាងកាយ និងស្មារតីក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់កូនដែលខ្លួនសុំមកចិញ្ចឹមនោះ ។

អាយុអប្បរមារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងគម្លាតអាយុសមរម្យរវាងឪពុកម្តាយ និងកូនបានសិក្សាអំពីទំនៀមទម្លាប់របស់កម្ពុជាដោយមានការចាំបាច់តម្រូវអោយមានភាណចាស់ទុំទាំងផ្នែកស្មារតី រាងកាយដើម្បីថែរក្សាជាក់ស្តែងនូវទារក ឬកូនក្មេង ។

នៅក្រមរដ្ឋប្បវេណីប៊ែលហ្សិកមាត្រា៣៤៥ និង៣៤៨ ទាមទារអោយមានអាយុលើសពី២៥ឆ្នាំត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងហោច១៥ឆ្នាំ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀតដោយហេតុថាប្រទេសជាច្រើនមានគោលបំណងសុំកូនពេញលេញគឺមានការបីបាច់ថែរក្សាថែទាំកុមារដូចគ្នាទៅនឹងឪពុកម្តាយនិងកូនបង្កើត ដូច្នេះហើយទើបមានប្រទេសជាច្រើនទាមទារអោយមានគម្លាតអាយុប្រហែលគ្នាចាប់ពី១០ ទៅ ១៨ឆ្នាំ។

កថាភាគទី២ : ស្ថានភាពគ្រួសារ

បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ [៤] ។ ត្រូវមានការ សហការ និងឯកភាពរវាងប្តីព្រន្ធ បើមិនដូច្នេះទេប្តី ឬប្រពន្ធតែម្ខាងមិនអាច ក្លាយ ជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ បើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមិនមែនជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមនៃ កូន នោះតែលើកលែងចំពោះ សហព័ទ្ធក្លាយជាឪពុកឬម្តាយចិញ្ចឹមនៃកូនបង្កើតរបស់ សហព័ទ្ធ ម្ខាង ទៀត។

ដោយហេតុថា ការសុំកូនពេញលេញ គឺជាផ្តល់គ្រួសារ ដែលតម្រូវអោយមានវត្តមានទាំងឪពុកម្តាយដែលអាចផ្តល់សុភមង្គល និងភាពកក់ក្តៅដល់កុមារទាំងឡាយ ដែលខ្វះខាតនូវជីវភាពអោយទទួលបានឱកាសដូចជាកុមារដទៃទៀតដែរ ។ ដូចនេះបានជាការសុំកូនពេញលេញនេះ តម្រូវអោយមានការ សហការគ្នារវាងប្តីប្រពន្ធទើបជាការប្រសើរដើម្បីអោយកូនសុំមានឪពុកនិងម្តាយ។

៤ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០០២ កថាខណ្ឌទី៥

កថាភាគទី៣ : ជីវភាពរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម

តុលាការត្រូវពិចារណាលើស្ថានភាព ចំពោះបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម បានធ្វើក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សារកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាគោលការយ៉ាងតិច ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ។ មានន័យថាក្នុងករណីចាំបាច់ មុននឹងធ្វើសេចក្ដីសម្រេចសេចក្ដីថាអនុញ្ញាតឲ្យមាន ការ បង្កើតស្នុំកូនពេញលេញតុលាការត្រូវតែកំណត់ឲ្យឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមធ្វើការចិញ្ចឹមកូននោះក្នុងរយៈពេល ៦ (ប្រាំមួយ)ខែ [5] ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ និង ពិចារណាថាឪពុកម្ដាយពិតជាមានលក្ខណៈសម្បត្តិ លទ្ធភាព និងមានសមត្ថភាព គ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចិញ្ចឹមបិបាច់ថែរក្សាកុមារឬទេ ?

ចំនួនកូនសុំក្នុង មាត្រា១១ នៃច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ បានកំណត់ថាគេ អាចសុំកូនបានតែពីរនាក់ប៉ុណ្ណោះ។បើកូនសុំនោះមានមួយណាស្លាប់គេអាចសុំកូនមួយនាក់ ទៀត។ប៉ុន្តែក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមាត្រាណាមួយកំណត់ពីចំនួននៃកូនសុំឡើយ ហេតុនេះនៅពេលនេះក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧បានចូលជាធរមានតើចំនួនកូនសុំកំណត់យ៉ាងណា ?

កថាភាគទី៤ : អាយុរបស់កូន

ជាគោលការណ៍កូនសុំត្រូវមានអាយុយ៉ាងច្រើន ៨(ប្រាំបី)ឆ្នាំ [6] ហើយស្នុំកូនពេញលេញ បង្កើតឡើងដើម្បីកសាងទំនាក់ទំនងដោយយកឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមមកធ្វើជាមេបាតែមួយគូដូចគ្នាជាមួយនឹងទំនាក់ទំនងជាមួយកូនបង្កើតនោះ កូនសុំគួរតែមានអាយុក្រោមអាយុចូររៀន ផ្ទុយមកវិញបើកូនសុំជាអនីតិជនដែលមានអាយុច្រើនជាងនេះរបបស្នុំកូនពេញលេញពុំអាចធ្វើទៅបានឡើយ។

ទាក់ទងនឹងកូនសុំ យោងទៅតាមច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារគេអាចសុំកូនត្រឹម២នាក់បានប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើកីននោះមានមួយណាស្លាប់គេអាចស្នុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន។

សេចក្ដីព្រាងច្បាប់នេះរៀបចំឡើងដើម្បីអោយមានការបីបាច់ថែរក្សាកូនស្នុំអោយដូចជាកូនបង្កើត ចាំបាច់ត្រូវកម្រិតចំនួនកុមារដែលជាកូនស្នុំពេញលេញ ។ម្យ៉ាងវិញទៀតតាមរយៈការស្នុំកូននេះដែរត្រូវតែមានអាយុក្រោមអាយុចូលរៀន។

៥ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៣

៦ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១០

កថាភាគទី៥ : ស្ថានភាពរបស់កូន

ស្មុំកូនពេញលេញត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងករណីដែលមានការពិបាកខ្លាំង ឬមិនសមរម្យក្នុងការគ្រប់គ្រងកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ឬស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀតដែលមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ[៧] និងស្ថានភាព ដែលនឹងក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹមបានធ្វើក្នុងការគ្រប់អាយុយ៉ាងតិច ៦ខែ។

កត្តាដែលល្អប្រសើរ ដើម្បីអាចបីបាច់ថែរក្សារកូនសុំអោយដូចកូនបង្កើត ចាំបាច់គួរតែមានការកំណត់ចំនួនកុមារដែលជាកូនសុំតាមស្មុំកូនពេញលេញ។ បើមានចំនួនច្រើនអាចមានការពិបាកនៅក្នុងការទំនុកបម្រុងប្រសិនបើលទ្ធភាពទ្រព្យធនរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានភាពខ្សត់ខ្សោយនោះ។កូនសុំត្រូវតែជាកុមារដែលអភព្វ័ហើយដែលមានគ្រួសារមិនអំណោយផលសំរាប់ការរស់នៅនិងមិនដែលមើលថែគឺកុមារមិនអាចទទួលបាននូវគ្រួសារល្អមួយដែលមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ការទទួលបាននូវការចិញ្ចឹមថែរក្សាល្អពីឪពុកម្តាយបង្កើតសមស្របដូចកុមារឯទៀត។

ចំពោះស្ថានភាពកុមារគេពិនិត្យលើទិដ្ឋភាពរបស់កុមារនៅក្នុងករណីកុមារមានភាពពិបាកខ្លាំងមានការបាត់ខ្លួនជាដើមមានស្មារតីធ្ងន់ធ្ងរជាដើម។ម្យ៉ាងវិញទៀតការគ្រប់គ្រងកុមាររបស់ឪពុកម្តាយអាចនឹងមានការបំពានផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយតាមរយះពាក្យសម្តីឬអាចជាការមិនយកចិត្តទុកដាក់នៅក្នុងការមើលថែកុមារ ។បន្ថែមទៀតនោះដោយគិតពីភាពចាំបាច់ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កុមារអាចធ្វើអោយកុមារមានភាពល្អប្រសើរទាំងផ្លូវចិត្តនិងផ្លូវកាយនិងការផ្គត់ផ្គង់ចាំបាច់កុមារបានល្អជាងឪពុកម្តាយបង្កើត។

ផ្នែកទី២ : លក្ខខណ្ឌ ផ្សេងៗទៀត

កថាភាគទី១ : ការយល់ព្រមពីម្តាយឪពុក បង្កើត

ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតដើម្បីបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញត្រូវមានការព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬអាណាព្យាបាលចំពោះនីតិជនរបស់កុមារដែលក្លាយជាកូនសុំនោះ។ ប្រសិនបើ ឪពុកម្តាយបង្កើតឬអាណាព្យាបាលស្របច្បាប់មិនអាចបង្ហាញឆន្ទះឬក៏មានការធ្វើបាបពីឪពុកម្តាយ ធ្ងន់ធ្ងរ ការបោះបង់កូនដោយទុច្ចរិត ឬហេតុផលផ្សេងៗដែលបំពានផលប្រយោជន៍ នៃកូនសុំ នោះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ បញ្ញាត្តិខាងលើមិនអាចអនុវត្តនបានឡើយ។

គោលបំណងនៃការស្មុំកូនពេញលេញដើម្បីជាផលប្រយោជន៍របស់កុមារជាចម្បងហើយតម្រូវអោយមាន

៧ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១២

ការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងគតិ្តយុត្តជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតដោយមានគោលបំណងយកកូនសុំនោះមករស់ជាមួយខ្លួន នៅក្នុងមានជាឪពុកម្តាយជាធម្មតាអាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ។

ទោះបីលក្ខខណ្ឌដូចជាបានកំណត់ខាងលើនេះ ប្រសិនបើមានការពិបាកក្នុងការពឹងកភាពឪពុកម្តាយបង្កើត ឬក្នុងករណីដែលជំទាស់របស់ឪពុកម្តាយបង្កើតបានបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ប្រយោជន៍កុមារទោះបីដឹងថាខ្លួនគ្មានលទ្ធភាពនិងផ្គត់ផ្គង់នូវជីវភាពដល់កុមារដោយចេតនាទុចរិតណាមួយ បើផលប្រយោជន៍របស់កូនស្មុំតម្រូវពេលគឺបើកូនសុំរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានអនាគតរុងរឿង ការឯកភាពពីឪពុកម្តាយបង្កើតក្នុងករណីនេះ មិនចាត់ទុកជាកត្តាសំខាន់ទេមានន័យថាទោះបីឪពុកម្តាយបង្កើតបដិសេធ ការស្មុំកូនករណីនេះក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដែរ។

នេះជាករណីពិសេសមួយក្នុងការសម្រេចចិត្ត ពីករណីនៃការស្មុំកូនពេញលេញដោយគិតពិចារណាលើផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំជាចម្បង។ហើយការស្មុំកូនអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន បើទោះបីឪពុកម្តាយបង្កើតបដិសេធនូវការស្មុំកូននេះក៏ដោយ កាលបើផលប្រយោជន៍របស់កូនតម្រូវនោះ ការស្មុំកូននៅតែអាចធ្វើទៅបានសម្រាប់ករណីមួយនេះ។

កថាភាគទី២ : លទ្ធភាពរបស់ម្តាយឪពុកបង្កើត

ស្មុំកូនពេញលេញត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅក្នុងករណីពិបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬមិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំដោយឪពុកម្តាយបង្កើតឬស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀតបើយល់ឃើញមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីបំរើផលប្រយោជន៍កូននោះ។ឪពុកម្តាយបង្កើតបាត់ខ្លួន ឬមានវិបត្តិផ្នែករាងកាយ មានជីវភាពក្រីក្រខ្លាំងដែលមិនអាចចិញ្ចឹម បីបាច់ថែរក្សាកូនបានល្អ ឬឪពុកម្តាយធ្វើបាបកូន ឬបោះបង់កូនចោល។ បន្ថែមលើនេះ មាត្រា ១០១៣ (អំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម) នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានឱ្យតុលាការ ពិចារណាលើស្ថានភាពដែលបុគ្គលដែលនឹង ក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បានធ្វើ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំផងដែរ។

កថាភាគទី៣ : ផលប្រយោជន៍របស់កូន

កត្តាដែលបង្កើតឲ្យមានអានុភាពរវាងកូនសុំនិងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមគឺកូនស្មុំត្រូវការតែកាត់ផ្តាច់ញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតហើយកូនស្មុំត្រូវតែទទួលបានសិទ្ធិនិងករណីកិច្ចដូចកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែររីឯអំណាចមេបាត្រូវប្រគល់ទៅឲ្យឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។

ឧទាហរណ៍:លោក រតនាជាពោះម៉ាយ មានកូនមួយនាក់ដែលជាអនីតិជន ដោយសារតែលោកមានជីវភាពខ្វះខាតលោកបានសម្រេចចិត្តអោយកូនរបស់លោកដើរសុំទានគេនៅតាមផ្លូវដើម្បីយកប្រាក់មកចិញ្ចឹមគាត់ដោយមិនបានអោយកូនទៅសាលារៀនដើម្បីរៀនសូត្រដូចកូនគេដទៃនោះទេ។អំពើបែបនេះជាមូលហេតុចាត់ទុកថាប៉ះពាល់ទៅដល់ផលប្រយោជន៍របស់កូនយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ដែលមានន័យថាតុលាការអាចបង្កើតការសុំកូនពេញលេញបានទោះបីជាពុំមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតក៏ដោយ។តុលាការសម្រេចចិត្តបង្កើតកូនស្មុំនេះលុះត្រាតែយល់ឃើញ ករណីឪពុកម្តាយបាត់ខ្លួន មានវិបិត្តផ្នែករាងកាយ មានជីវភាពក្រីក្រខ្លាំងដែលមិនអាចចិញ្ចឹមកូនបានដែលជាហេតុអាចធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ។

កថាភាគទី៤ : លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗមួយចំនួនទៀត

ក្នុងមាត្រា១១២នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារបានកំណត់ថាដើម្បីឲ្យការសុំកូនសម្រេចទៅបានត្រូវមានការព្រមព្រៀងពីឪពុកម្តាយឬអ្នកអាណាព្យាបាលនៃកូនសុំនោះបើជាទារកឬកុមារដែលគេបោះបង់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋអំណាចឃុំឬសង្កាត់នៅពេលដែលមានជនណាម្នាក់រើសបានទារកត្រូវយកទៅប្រគល់ឲ្យមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានក្នុងឃុំសង្កាត់នៅទីកន្លែងដែលរើសបានទារកនោះ។

ក្នុងអំឡុងពេលដែលទារកឬកុមារដែលគេបោះបង់ចោលស្ថិតក្នុងការថែរក្សារបស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានបើមានជនណាសុំទារកដែលត្រូវបានរើសបាននោះជាកូនចិញ្ចឹមត្រូវយកនាមត្រកូលអ្នកសុំ។ប៉ុន្តែបើពុំមានជនណាម្នាក់សុំទារកដែលរើសបានធ្វើជាកូនចិញ្ចឹមទេនោះមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវបញ្ជូនទារកនោះដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវសំបុត្រកំណើតរបស់ទារកនិងកំណត់ហេតុស្តិពីការប្រគល់ទារកទៅមជ្ឈមណ្ឌលសង្គ្រោះទារក ឬ

កុមារ។

ការសុំកូនឬទារកពីឪពុម្តាយជាកូនចិញ្ចឹមត្រូវអនុវត្តទៅតាមនីតិវិធីដូចមានចែងក្នុងច្បាប់និងលិខិបទដ្ឋានជាធរមាន។កំឡុងពេលនៃការចិញ្ចឹមសាកល្បងដើម្បីបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញតុលាការត្រូវពិចារណាទៅលើស្ថានភាពបុគ្គលដែលក្លាយទៅជាឪពុលចិញ្ចឹមឬម្តាយចិញ្ចឹមឬឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក្នុងការថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនស្មុំយ៉ាងតិច ៦ខែ។

ជាគោលការណ៍ ការស្មុំកូនពេញលេញ មិនមែនបញ្ចប់ត្រឹមបំពេញលក្ខខណ្ឌគ្រឹះខាងលើតែម៉្យាងនោះទេ ដោយហេតុថា ស្មុំកូនប្រភេទនេះ តម្រូវអោយមានការកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត ជាពិសេសត្រូវឆ្លងកាត់នីតិវិធីរបស់តុលាការ។ ដូចនេះទម្រង់នៃការស្មុំកូនប្រភេទនេះ គឺចាំបាច់ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទើបមានសុពលភាពតាមផ្លូវច្បាប់។

អំឡុងពេលបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញតុលាការពិចារណាលើស្ថានភាពដែលបុគ្គលក្លាយជាឪពុកមកដាយចិញ្ចឹមសាកល្បងចិញ្ចឹមរយៈពេល៦ខែ (មាត្រា១០១៣នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី) មាត្រានេះបានបញ្ញត្តិអំពីការសាល្បងចិញ្ចឹមដើម្បីពិនិត្យមើលថាតើឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែរឬទេ ហើយអាចបង្កើតទំនាល់ទំនងមួយល្អជាមួយកូនសុំនិងឆ្លើយតបនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារបានដែរឬទេ ឬយ៉ាងណា។

អំឡុងពេលសាកល្បងគឺជាអំឡុងពេលដាច់ខាត់ ដែលតុលាការត្រូវតែកំណត់ដើម្បីអាចសម្រេចស្មុំកូនពេញលេញ ។ ពីព្រោះអំឡុងពេលសាកល្បងគឺជាអំឡុងពេល ដែលអាចឱ្យតុលាការពិចារណាថាតើឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនិងកូនសុំអាចរស់នៅចុះសម្រុងគ្នាដែរឬទេ។

បើយើងពិនិត្យខ្លឹមសារនៃមាត្រានេះហាក់ដូចជាទទួលស្គាល់ថាអំឡុងពេលសាកល្បងត្រូវធ្វើឡើងក្រោយពេលដាក់ពាក្យសុំហេតុនេះ អង្គហេតុចិញ្ចឹមដែលបានធ្វើមុនពេលដាក់ពាក្យមិនមែនជាអំឡុងពេលសាកល្បងទេ ហេតុនេះការបកស្រាយចំពោះមាត្រានេះអាស្រ័យលើភាគីកម្ពុជា។

យោងតាមមាត្រា១៦នៃរឿងក្ដីរដ្ឋប្បវេណីមិនមែនជាបណ្ដឹងបុគ្គលដែលអាចដាក់ពាក្យសុំត្រូវតែជាជនពាក់ព័ន្ធដែលអាចក្លាយជាប្រធាននៃសិទ្ធនិងកាតព្វកិច្ចតាមបញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧។

នៅក្នុងមាត្រា១០១១ការយល់ព្រមពីឪពុកម្ដាយនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីដំណើតការនៃការជំនុំជម្រះលើពាក្យសុំតុលាការនឹងសាកសួរឪពុកម្ដាយបង្កើតក្នុងនាមជាជនពាក់ព័ន្ធអំពីការឯកភាពអោយបង្កលតរបបស្មុំកូនពេញលេញ។

ទម្រង់ពាក្យសុំ ត្រូវធ្វើដោយអនុឡោមតាមច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីមិនមែនជាបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយពាក្យសុំអោយតុលាការចេញដីកាសម្រេចចាប់ផ្ដើមស្មុំកូនត្រូវសរសេរពីចំណុចដូចខាងក្រោម:

- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណជនដែលពាក់ព័ន្ធ ឈ្មោះ អាស័យដ្ឋានអ្នកដាក់ពាក្យសុំ(របស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម) និងភាគីម្ខាងទៀត (ឪពុកម្ដាយបង្កើត និងកូនសុំ)
- ខ្លឹមសារសេចក្ដីសម្រេច: សុំអោយតុលាការចេញសេចក្ដីសម្រេចចាប់ផ្ដើមស្មុំកូន ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឈ្មោះ និងកូនសុំ
- អង្គហេតុទាមទារ : ត្រូវបង្ហាញអោយតុលាការយល់ដឹងអំពីស្ថានភាពលំបាករបស់កុមារ
- ឧបសម្ព័ន្ធពាក្យសុំ: សេចក្ដីចម្លងសំបុត្រកំណើតរបស់ឈ្មោះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំនិងកូនសុំ ។

យោងទៅច្បាប់ដែលបានចែងខាងលើទីកន្លែងដាក់ពាក្យសុំត្រូវដាក់នៅខាងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមហើយអ្នកដាក់ពាក្យបង់ពន្ធត្រូវបង់ពន្ធចំនួន៥០០០(ប្រាំពាន់)រៀល។

ផ្នែកទី៣៖ ការវិនិច្ឆ័យសេចក្ដី និងការចេញដីកាសម្រេច

ជាគោលការណ៍ ការបង្កើតអោយមានការសុំកូនពេញលេញ គឺត្រូវមានគោលការណ៍នៃការវិនិច្ឆ័យច្បាស់លាស់ ។ ការកំណត់បែបនេះធ្វើឡើងដើម្បីការពារកុមារ ដោយជៀសវាងការស្នើសុំ បង្កើតការសុំកូនពេញលេញ ក្នុងគោលបំណងទុច្ចរិតណាមួយពីសំណាក់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ពោលគឺមិនមានចេតនាល្អ ក្នុងការសុំកូននោះយកមកចិញ្ចឹមឡើយ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ បានជាច្បាប់កំណត់ពីលក្ខខណ្ឌយ៉ាងច្បាស់លាស់នៃការបង្កើតការសុំកូនពេញលេញ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានអោយតុលាការពិចារណា ។

សុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងករណីដែលមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬ មិនសមរម្យក្នុងការគ្រប់គ្រង ថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំដោយឪពុកម្ដាយបង្កើត ឬ មានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងទៀត បើយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ ។

មាត្រានេះ(១០១២នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)បានអំពីមូលហេតុវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងករណីដែលតុលាការបង្កើតសុំកូន បើសិនជាតុលាការយល់ឃើញថាមិនសមរម្យអោយឪពុកម្តាយគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនដូចជាករណីឪពុកម្តាយបាត់ខ្លួន មានវិបត្ត ឪពុកម្តាយធ្វើបាប ឬបោះបង់កូនចោលហើយយល់ឃើញថាដើម្បីផលប្រយោជន៍កុមារចាំបាច់ត្រូវតែបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយនោះហើយបង្កើតសុំកូនជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមទើបតុលាការអាចអាចសម្រេចសុំកូនបាន។

យោងតាមមាត្រា៨នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុបបានកំណត់ថាអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចធ្វើការប្រកាសសុំកូនបានតែនៅក្នុងករណីដែលជឿជាក់ថាការសុំកូននោះនឹងអាចធានាទៅបានដល់ប្រយោជន៍របស់កុមារប៉ុណ្ណោះដោយផ្តល់អោយនូវកុមារនូវគ្រួសារដែលមានស្នេហភាពនិងភាពសុខុដុមរមនា នឹងសេចក្តីសុខ។

កថាភាគទី១ ការពិនិត្យលើភាពចាំបាច់នៃការបង្កើតការសុំកូន

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យសុំ និងបានពិនិត្យឃើញថាពាក្យមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវហើយ តុលាការត្រូវធ្វើការ វិនិច្ឆ័យលើពាក្យសុំ ដើម្បីចេញសេចក្ដីសម្រេច។ តុលាការត្រូវធ្វើការវិនិច្ឆ័យដោយឆន្ទានុសិទ្ធរបស់ខ្លួន ដែលាការស្រាវជ្រាវអង្គហេតុ និងការពិនិត្យភស្តុតាងនានា[៨]។ នៅក្នុងសំណុំរឿងសុំកូនពេញលេញ អង្គហេតុដែលតុលាការចាំបាច់ត្រូវស្រាវជ្រាវ ពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ មុននឹងឈានដល់ការសម្រេចសេចក្ដីមានដូចជា៖

១.ក្នុងករណីនៃការសុំកូនដោយសហការរវាងប្ដីប្រពន្ធ តុលាការត្រូវពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់ថា អ្នកដាក់ពាក្យសុំមានសហព័ទ្ធ ហើយបានដាក់ពាក្យសុំដោយសហការ។

៨ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្ដីនៃរដ្ឋប្បវេណីមិនមែនបណ្ដឹង ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើនៅថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០ មាត្រា២៧

២.ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាងក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមរបស់កូនបង្កើតនសហព័ទ្ធតែម្ខាងទៀត នោះ តុលាការត្រួតពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់អំពីចំណុចនេះដោយហេតុថា នេះជាករណីអញ្ញត្រកម្មនៃគោលការណ៍សុំកូនពេញលេញដោយសហការ។

៣.តុលាការត្រូវពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់ថា ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានអាយុចាប់ពី២៥ឆ្នាំឡើងទៅ និងមានគម្លាតអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច២០ឆ្នាំ។

៤.តុលាការត្រូវពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់ថា កូនសុំមានអាយុតិចជាង ៨ឆ្នាំ។

៥. តុលាការត្រូវពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់អំពីការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំ។

៦.ក្នុងករណីដែលគ្មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត តុលាការត្រូវពិនិត្យអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់អំពីករណីដែលឪពុកម្តាយបង្កើតនោះមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ឬ ករណីដែលមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយ ឬ ការបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ

នោះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

៧.តុលាការត្រូវពិនិត្យទៅលើអង្គហេតុដែលបញ្ជាក់ថា មានការពិបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬ មិនសមរម្យក្នុងការគ្រប់គ្រងមើលថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ មានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត ព្រមទាំងមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍កុមារនោះ។

៨ ស្ថានភាពផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្តស្ថានភាពជីវភាពនិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

៩ វិជ្ជាជីវៈនិងប្រវត្តិរូបរបស់អ្នកដែលត្រូវធ្វើជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនិងអត្ថិភាព ឬ នត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងទៅនឹងផលប្រយោជន៍រវាងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅនិងជននៅក្រោមអាណានិងស្ថានភាពទាំងស្រុង។

១០.ក្នុងករណីដែលជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅចំពោះអនីតិជនតុលាការអាចយកអ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនមកជ្រើសតាំងជាអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅតុលាការត្រូវកំណត់អំពីការបែងចែកកិច្ចការរបស់អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន។

អង្គហេតុទាំងអស់ខាងលើ គឺជាលក្ខខណ្ឌគតិយុត្តដែលក្រមរដ្ឋប្បវេណី តម្រូវក្នុងការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ហើយដើម្បីអាចបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវ និងពិតប្រាកដ ឬអត្ថិភាពនៃអង្គហេតុខាងលើបាន តុលាការចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើការពិនិត្យភស្តុតាងជាឯកសារផ្សេងៗ ដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំបានដាក់ជូនតុលាការ ឬ តុលាការតម្រូវឲ្យដា

ក់។ ឯកសារទាំងនោះមានដូចជា ឯកសារបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ឯកសារបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណ ប្រវត្តិរូបកូនសុំ និង ឯកសារបញ្ជាក់ពីការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតជាដើម។

ក្រៅពីការពិនិត្យភស្តុតាងជាឯកសារ តុលាការអាចធ្វើការសាកសួរភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ឬជនផ្សេងទៀតដែលតុលាការយល់ឃើញថាចាំបាច់។ ជាលក្ខណៈពិសេស នៅក្នុងសំណុំរឿងសុំកូនពេញលេញ តុលាការពុំចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ ដោយហេតុថារឿងក្តីសុំកូនពេញលេញ ចាំបាច់ត្រូវរក្សានូវការសម្ងាត់ផ្ទាល់ខ្លួនយ៉ាងខ្លាំង ហើយមិនចាំបាច់មានភាពចំពោះមុខ និងសាធារណៈភាពនោះទេ។អាស្រ័យហេតុនេះ តុលាការមិនបាច់បើកការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ ពោលគឺតុលាការអាចគ្រាន់តែធ្វើការសាកសួរភាគី ដើម្បីផ្តល់ឱកាសឲ្យភាគីអាចចូលរួមនីតិវិធីនេះជាការគ្រប់គ្រាន់ហើយ។

កថាភាគ ទី២ ការចេញសេចក្តីសម្រេច

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការវិនិច្ឆ័យតាមរយៈការពិនិត្យអង្គហេតុ និង ការពិនិត្យភស្តុតាងចប់សព្វគ្រប់តុលាការត្រូវពិចារណាលើស្ថានភាព នៃការចិញ្ចឹមសាកល្បងទៅលើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានធ្វើក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាគោលការណ៍យ៉ាងតិច ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ[៩] ដើម្បីឲ្យដឹងថា តើឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ឬចុះសម្រុងគ្នា និងអាចបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អជាមួយកូនសុំដែរឬយ៉ាងណា។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តីតុលាការមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចអំពីរយៈពេលសាកល្បងនេះ។

ជាចុងក្រោយ តុលាការត្រូវចេញ ដីកាសម្រេច ដែលអាចជាដីកាសម្រេចទទួលស្គាល់សុំកូនពេញលេញ ឬដីកាសម្រេចលើកចោលពាក្យសុំ[១០]។ តុលាការ ត្រូវចេញដីកាសម្រេចទទួលស្គាល់សុំកូនពេញលេញក្នុងករណីដែលតុលាការបានពិចារណាឃើញថា ភាគីពាក់ព័ន្ធបានបំពេញគ្រប់លក្ខខណ្ឌដែលច្បាប់តម្រូវ និងមានមូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ។ផ្ទុយទៅវិញ យោងតាមមាត្រា ៣៥ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនបណ្តឹងតុលាការ។

ត្រូវចេញដីកាសម្រេចអំពីពាក្យសុំនៃសុំកូនពេញលេញ ក្រោយពីការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់អង្គហេតុ និងភស្តុតាងរួចមក ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា រឿងក្តីនៃសុំកូនពេញលេញ មិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ដូចខាងក្រោម៖

៩ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា ១០១៣

១០ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីនៃរដ្ឋប្បវេណីមិនមែនបណ្តឹង មាត្រា២ និងមាត្រា ៨

១.លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តាមមាត្រា១០០៨ និងមាត្រា១០០៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

២.លក្ខខណ្ឌសម្រាប់កូនសុំ តាមមាត្រា១០១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

៣.ការបង្ហាញឆន្ទៈយល់ព្រមពីសំណាក់ឪពុកម្តាយបង្កើត តាមមាត្រា១០១១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

៤.មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ តាមមាត្រា១០១២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា រឿងក្តីនៃសុំកូនពេញលេញនេះមិនបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌណាមួយក្នុងចំណោមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដែលបានរៀបរាប់ពីខាងលើ តុលាការត្រូវចេញដីកាសម្រេចលើកចោលពាក្យសុំ និងទុកសិទ្ធិឲ្យភាគីអ្នកដាក់ពាក្យសុំ និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធមានសិទ្ធិប្តឹងជំទាស់។

ដីកាសម្រេចអំពីសុំកូនពេញលេញ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយត្រូវសរសេរ អំពីសំអាងហេតុនិងសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់ ហើយចៅក្រមទទួលបន្ទុកត្រូវចុះហត្ថលេខាលើដីកាសម្រេចនេះ។ ដីកាសម្រេចអំពីសុំកូនពេញលេញ ត្រូវជូនដំណឹងទៅជនដែលត្រូវទទួលដីកាសម្រេចនេះ ដែលរួមមាន អ្នកដាក់ពាក្យសុំ កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូន និងឪពុកម្តាយបង្កើត។ តែបើជាដីកាសម្រេចលើកចោលពាក្យសុំការជូនដំណឹងនឹងត្រូវធ្វើចំពោះតែអ្នកដាក់ពាក្យសុំប៉ុណ្ណោះ។

ដីកាសម្រេចអំពីសុំកូនពេញលេញត្រូវបានចូលជាស្ថាពរ នៅពេលអំឡុងពេលសម្រាប់ប្តឹងជំទាស់បានកន្លងហួស ឬ ពេលដែលតុលាការនៃបណ្តឹងជំទាស់ដែលសាលាឧទ្ធរណ៍បានចេញដីកាសម្រេចអំពីពាក្យបណ្តឹងជំទាស់ នេះបើយោងតាមមាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង។ ដើម្បីអាចប្រើប្រាស់បានតាមផ្លូវច្បាប់ ក្រោយការចូលជាស្ថាពរនៃដីកាសម្រេចអំពីសុំកូនពេញលេញ បណ្តាភាគីដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវសុំបញ្ជាក់អំពីការចូលស្ថាពរនៃដីកាសម្រេចនេះផងដែរ។

ជំពូកទី២

អនុភាព ក្រោយដីកាសម្រេចសុំកូនពេញលេញចូលជាស្ថាពរ

ជំពូកទី២

អានុភាព ក្រោយដីកាសម្រេចសុំកូនពេញលេញចូលជាស្ថាពរ

ក្រោយពីដីកាសម្រេចសុំកូនពេញលេញរបស់តុលាការបានចូលជាស្ថាពរហើយ នោះអានុភាពនសុំកូនពេញលេញនឹងកើតមានចំពោះគូភាគី រួមមាន អានុភាពចំពោះឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនសុំ និងអានភាពចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំ ដែលអានុភាពចម្បងដ៏សំខាន់គឺ ការបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតតែការបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតពុំមានអានុភាពប្រតិសកម្មឡើយពោលគឺពុំមានអានុភាពទៅលើអតីតកាលឡើយ វាមានអានុភាពឆ្ពោះទៅមុខ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានបញ្ចប់។

ក្រោយអំពីដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញបានចូលជាស្ថាពរ នោះនឹងបង្កើតអានុភាពនៃទំនាក់ទំនងសុំកូនចំពោះបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធដូចជា កូនសុំ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ញាតិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងឪពុកម្តាយបង្កើត រួមទាំងញាតិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតផងដែរ។

អានុភាពដ៏សំខាន់មួយនៃការសុំកូនគឺ ការបញ្ចប់ញាតិភាពរវាងឪពុកម្តាយបង្កើតនឹងកូនសុំព្រមទាំងញាតិលោហិតទាំងអស់របស់ឪពុកមកដាយបង្កើត ប៉ុន្តែប្រសិនបើការបង្កើតសុំកូនពេញលេញនោះជាមួយកូនសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតញាត់ភាពរវាងកូនសុំនិងសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតដែលជាឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូននោះព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់គាត់មិនត្រូវបានបញ្ចប់ឡើយ(មាត្រា១០១៤នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ឧទាហរណ៍ៈរដ្ឋាត្រូវបានឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់គាត់យល់ព្រមប្រគល់ទៅអោយលោកពៅ និងលោកស្រីសេដាចិញ្ចឹមមើលថៃជាកូនសុំពេញលេញ។ហេតុដូចនេះហើយក្រោយពីតុលាការបានចេញដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញនិងបានចូលជាស្ថាពរហើយនោះមានន័យថាឪពុកម្តាយបង្កើត ជីដូនជីតា បងប្អូនរបស់រដ្ឋានឹងមិនត្រូវចាត់ទុកថាជាញាតិដូចកាលពីមុនទៀតទេ។

ព្រមពេលជាមួយគ្នានោះដែរចំណងញាតិភាពរវាងកូនសុំនិងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនឹងត្រូវកើតឡើងហើយកូនសុំនឹងទទួលបាននៅឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម នឹងមានសិទ្ធករណីកិច្ចដូចកូនបង្កើតហើយកូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ហើយកូនសុំអាចដាក់ត្រកូលខ្លួនពីមុនក៏បានឬចង់ប្តូរមកប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន។

ក្រោយពីបំពេញរួចរាល់ហើយចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើសំបុត្រកំណើតថ្មីអោយកូនសុំ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើតនោះមិនត្រូវសរសេរអំពីសុំកូនទេ នៅពេលដែលកូនសុំក្លាយជាអនីតិជនកូនសុំមានសិទ្ធបង្ហាញនូវព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងករណីចាំបាច់ក៏ប៉ុន្តែក៏ទាមទារសិទ្ធអាចអនុវត្តន៍បានក្នុងពេលករណីមានគោលបំណងត្រឹមត្រូវនឹងចាំបាច់តែប៉ុណ្ណោះដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ព្យាបាលជម្ងឺជាដើម(មាត្រា១០១៨ ១០១៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ផ្នែកទី ១ : អានុភាព លើទំនាក់ទំនងញាតិនិងទ្រព្យសម្បត្តិ

កថាភាគ ទី១ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះកូនស្មុំ

ក្រោយការស្មុំកូន នោះទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល ឬហៅថាទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនសុំ(ពីមុនជាកូនបង្កើត) ត្រូវបញ្ចប់ទាំងស្រុង ការណ៍នេះមានន័យថា ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើតនិងកូនសុំត្រូវរលត់តាមផ្លូវច្បាប់[១១]។ បន្ថែមពីនេះទៀត ទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតផ្សេងៗទៀតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតជាមួយនឹងកូនក៏ត្រូវរលត់ដូចគ្នាផងដែរ។ ផ្ទុយមកវិញ បើក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងបានសុំកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមកធ្វើជាកូនសុំ នោះទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំនោះ និងសហព័ទ្ធដែលត្រូវជាឪពុកបង្កើត ឬម្តាយបង្កើត មិនរលត់ទេ គឺបន្តអត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងញាតិនេះជាដរាប មានន័យថា កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម នឹងមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចកូនបង្កើត។

នៅពេលកូនស្មុំពេញលេញបានបង្កើតឡើង កូនសុំអាចប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឬនាមត្រកូលមុនស្មុំកូនបាន។ ក្នុងន័យនេះបញ្ជាក់ថា កូនសុំអាចមានសិទ្ធិក្នុងការប្រើនាមត្រកូលតាមឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬនាមត្រកូលមុនស្មុំកូនបាន។ នេះជាជម្រើសក្នុងការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់កូនសុំអាស្រ័យលើការសម្រេចចិត្ត ។

ក្រៅពីទំនាក់ទំនងស្មុំកូនពេញលេញត្រូវបានបង្កើតតាមរយៈអានុភាពនៃដីកាសម្រេចដែលចូលជាស្ថាពរទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនសុំត្រូវបានបង្កើតឡើង។ អាស្រ័យហេតុនេះកូនសុំត្រូវទទួលបានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក្នុងឋានៈជាសន្តតិជនលំដាប់ទី១។បន្ថែមពីនេះកូនសុំមានសិទ្ធិទទួលបាននូវអាហារកាតព្វកិច្ច។

យោងតាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដោយបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញកូនសុំត្រូវទទួលបាននូវឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម នឹងត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធនិងករណីកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។

មានន័យថា ទោះបីជាកូនសុំមិនមែនជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ព្រោះតែអានុភាពនៃការស្មុំកូនពេញលេញគឺត្រូវចាត់ទុកកូនសុំដូចជាកូនមានខាន់ស្លារបស់ខ្លួនផងដែរពោលគឺសិទ្ធនិងករណីកិច្ចរបស់កូនបង្កើតនិងកូនសុំគឺមានដូចគ្នា។ព្រោះថាកូនសុំពេញលេញជាប្រព័ន្ធដែលមានបំណងគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនសុំដោយអោយមានភាព

---

[១១]ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៤

កក់ក្តៅដូចជាកូនបង្កើតនៅក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ដូច្នេះឋានៈរបស់កូនសុំនោះត្រូវធានាអោយបានដូចជាកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ។

កថាភាគទី២ : អានុភាពនៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្តាយបង្កើត

ក្រោយសុំកូនបានបង្កើត នោះទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល ឬ ហៅថាទំនាក់ញាតិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និង កូនសុំ ត្រូវបញ្ចប់ទាំងស្រុង។ គោលការណ៍នេះមានន័យថា ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និង កូនត្រូវរលត់តាមផ្លូវច្បាប់។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត ទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតផ្សេងៗទៀតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ជាមួយនឹងកូនសុំក៏ត្រូវរលត់ដូចគ្នាផងដែរ។ ផ្ទុយមកវិញ បើក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងបានសុំកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមកធ្វើជាកូនសុំ នោះទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំនោះ និងសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមកធ្វើជាកូនសុំ នោះទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំនោះ និងសហព័ទ្ធដែលត្រូវជាឪពុកបង្កើត ឬ ម្តាយបង្កើតមិនរលត់ទេ គឺបន្តអត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងញាតិនេះជាដរាប។

តាមច្បាប់សុំកូនពេញលេញ មានភាពខុសគ្នាពីការសុំកូនធម្មតា ព្រោះតម្រូវអោយកាត់ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងសាច់ញាតិ និង ញាតិលោហិតជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់ខ្លួន។ ផ្ទុយទៅវិញគឺជាការបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងគតិយុត្តរវាងកូនសុំជាមួយម្តាយឪពុកចិញ្ចឹមទៅវិញ ពោលគឺចាត់ទុកជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនផងដែរ ទោះបីកូនសុំមិនមែនជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនក៏ដោយ ។

ការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល ទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនត្រូវបានកាត់ផ្តាច់ផងដែរ។ អាស្រ័យហេតុនេះ កូនគ្មានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតហើយ ឪពុកម្តាយបង្កើតក៏លែងមានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនបង្កើតដែរ ពោលគឺឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនលែងក្លាយជាសន្តតិជនទៀតហើយ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះចំពោះសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ញាតិលោហិតផ្សេងទៀតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតក៏ត្រូវរលត់ដែរ។

ដោយហេតុថា របបកូនសុំពេញលេញ គឺធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងចិញ្ចឹមនូវកុមារណាម្នាក់ដែលមានជីវភាពគ្រួសារ ខ្សត់ខ្សោយ ខ្វះលទ្ធភាព យកមកចិញ្ចឹមទុកដូចជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន អោយបានរស់នៅក្នុងគ្រួសារមួយដែលមានជីវភាពរឹងមាំដែលអាចផ្តល់អនាគតដល់កុមារនោះ។ករណីនេះហើយដែលចាំចាច់អោយកូនសុំ ត្រូវស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ បានន័យថា ជាការ បង្ការក្រែងមានការរំខានណាមួយដែលបង្កឡើងដោយឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់ កូនសុំដូចជា ការចូលជ្រៀតជ្រែក ការរំខានមិនសមស្របណាមួយ។

ឧទាហរណ៍ ការទាមទាយកកូនទៅវិញ ការទាមទារប្រាក់កាសផ្សេងៗ ការស្នើសុំជួបកូន ឬ ទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ចអោយចិញ្ចឹមខ្លួន នៅពេលកូនសុំបានដល់នីតិភាព ឬ ពេញវ័យជាដើម ករណីទាំងអស់នេះត្រូវបានហាមឃាត់ និងរិតត្បិត ពោលគឺមិនអោយធ្វើតាមទំនើងចិត្តឡើង។

កថាភាគទី៣ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

ផ្ទុយពីឪពុកម្តាយបង្កើត ក្រោយសុំកូនពេញលេញបង្កើតអានុភាព នោះទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល ឬ ហៅថាទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំកូនត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមការសន្មតរបស់ច្បាប់។ ហើយកូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ លើសពីនេះទៅទៀត ទំនាក់ទំនងញាតិហើយក្នុងករណីម៉្យាងទៀត កូនសុំក៏លោហិតផ្សេងៗទៀតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមជាមួយនឹងកូនក៏ត្រូវបង្កើតឡើងដូចគ្នាផងដែរ។នេះ កូនសុំត្រូវបានទទួលឋានៈ សិទ្ធិ និងករណីកិច្ចដូចកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។អាចផ្លាស់ប្តូរនាមត្រកូលមកដាក់នាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានផងដែរ ហេតុនេះ ឈ្មោះថ្មីរបស់កូនសុំនិង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនឹងត្រូវបញ្ចូលក្នុងសំបុត្រកំណើតថ្មីដែលចេញដោយមេឃុំចៅសង្កាត់ដែលជាមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានទៅតាមបែបបទនៃការចុះសំបុត្រកំណើត។

ក្រោយពីសុំកូនត្រូវបានបង្កើត បើទោះបីជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមលែងលះគ្នា ក៏អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញដែលបានកើតឡើងមិនរលត់ឡើយ ព្រោះថាលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់អំពីការសុំកូនដោយសហការគ្នារវាងសហព័ទ្ធ គឺជាលក្ខខណ្ឌសម្រាប់តែបង្កើតសុំកូនពេញលេញតែប៉ុណ្ណោះមិនមែនជាលក្ខខណ្ឌសម្រាប់បន្តទំនាក់ទំនងសុំកូនពេញលេញឡើយ។ ដូចច្នេះហើយ បើកូនសុំនៅជាអនីតិជននៅឡើយកូនសុំនោះត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបាទោលរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយ ណាម្ខាងទៅតាមការពិភាក្សារបស់ឪពុកម្តាយ តាមការសម្រេចរបស់តុលាការ។

បើទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គលត្រូវបានបង្កើត នោះទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំត្រូវបានបង្កើតជាស្វ័យប្រវត្តិផងដែរ។អាស្រ័យហេតុនេះ កូនសុំមានសិទ្ធិពេញលេញធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមហើយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមហើយឪពុកម្តាយក៏មានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនសុំដែរ។ពោលគឺឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនិងកូនសុំត្រូវក្លាយជាសន្តតិជនទៅតាមករណីនៃលំដាប់សន្តតិកម្មរៀងៗខ្លួន។ បន្ថែមពីនេះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏មានសិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ចពីកូនសុំផងដែរ។

ផ្នែកទី ២ : ការចុះបញ្ជី អត្រានុកូលដ្ឋាន

កថាភាគទី១ : ការចុះបញ្ជី និងការកែប្រែអត្រានុកូលដ្ឋានកំណើតរបស់កូនសុំ

អានុភាពចម្បងនៃការបង្កើតការសុំកូនពេញលេញ គឺជាការបង្កើតទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូន និងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម រួមទាំងញាតិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកាត់ផ្តាច់ទាំងស្រុង នូវទំនាក់ទំនងរវាងកូន ជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត និងញាតិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ។ ការណ៍នេះមានន័យថា ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត និងកូនត្រូវរលត់តាមផ្លូវច្បាប់។ បន្ថែមពីនេះទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតផ្សេងៗទៀតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដូចជា លោកតា និងលោកយាយ ជាអាទិ៍ជាមួយនឹងកូនក៏ត្រូវរលត់ដូចគ្នា ផងដែរ។

ដោយសារតែមូលហេតុនេះ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវធ្វើការកែប្រែបញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំជាថ្មី ដោយភ្ជាប់ទៅជាមួយនឹងដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនរបស់តុលាការ [១២]។ ថ្វីត្បិតតែក្រមរដ្ឋប្បវេណី ពុំបានបញ្ញត្តិអំពីនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានរបស់កូនសុំ ក្រោយដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញចូលជាស្ថាពរក៏ដោយ ក៏នៅមានលិខិតបទដ្ឋានដទៃទៀតបានកំណត់អំពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋានដែលមានលម្អិតនៅក្នុងអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានដែរ។ ក្នុងនោះដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ នឹងក្លាយជាមូលដ្ឋានគតិយុត្តយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់កូនសុំ និងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក្នុងការរៀបចំ និងកែប្រែអត្រានុកូលដ្ឋានកំណើតថ្មី ដូចជា ការធ្វើសំបុត្រកំណើតថ្មី និងសៀវភៅគ្រួសារថ្មីជាអាទិ៍។ពេលបង្កើតសុំកូនហើយ កូនសុំ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ នាមត្រកូលមុនសុំកូនក៏បាន។ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែលបានសុំកូន ត្រូវទៅចុះបញ្ជីកំណើតថ្មីឲ្យកូនសុំនោះ ដែលបញ្ជីកំណើតថ្មី ត្រូវយកលេខចុះបញ្ជីពីសំបុត្រកំណើតចាស់របស់ក្មេង ដោយអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរឈ្មោះ និងនាមត្រកូល របស់កូនសុំ និងឈ្មោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តែមិនត្រូវសរសេរចូលពីអំពីការសុំកូនឡើយ។ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ត្រូវរក្សាសំបុត្រកំណើតចាស់ ដោយបិទស្រោមសំបុត្រទុកតម្កល់ជាឯកសារនៅការិយាល័យរបស់ខ្លួន។សំបុត្រកំណើតថ្មីរបស់កូនសុំ ត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក្នុងសំបុត្រកំណើតថ្មីដែលចេញឲ្យដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន គឺ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅដ្ឋានរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។

កថាភាគទី២ : ការរក្សាការសម្ងាត់អត្រានុកូលដ្ឋានកំណើតរបស់កូនសុំ

ព័ត៌មានដែលទាក់ទងនឹងការសុំកូនពេញលេញ គឺជាការសម្ងាត់ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើត ឬសេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬ ឯកសារដកស្រង់នៃបញ្ជីកំណើត មិនត្រូវសរសេរចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយ [១៣]។ ការធ្វើដូច្នេះ គឺ

---

[១២] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៨

[១៣] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៨

ការសម្ងាត់ពីការខ្ចីនេះ ព្រោះពុំចង់ឲ្យមានហានិភ័យ ដូចជាការមកជ្រៀតជ្រែកដោយគ្មានការរំពឹងទុកពីសំណាក់ឪពុកម្តាយបង្កើត ដែលធ្វើឲ្យស្ថានភាពគ្រួសារកូនសុំ មានភាពច្របូកច្របល់ ឬ មិនអាចរក្សាបាននូវបរិស្ថានរីកចម្រើនលូតលាស់ដែលមានលំនឹងសម្រាប់កុមារ។ បញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន និងសំបុត្រកំណើតថ្មី របស់កូនសុំ ដែលធ្វើឡើងដោយការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ មិនត្រូវសរសេរអំពីឈ្មោះរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយ ហើយត្រូវចុះថាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម គឺជាឪពុកម្តាយបង្កើត។

ការបង្កើតសុំកូនពេញលេញបញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំត្រូវតែធ្វើសាជាថ្មី ប៉ុន្តែនៅក្នុងសំបុត្រកំណើត ឬសេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬឯកសារដកស្រង់នៃបញ្ជីកំណើតមិនត្រូវសរសេរអំពីចំណុចសុំកូនឡើយ។

បញ្ជីអាត្រានុកូលដ្ឋាននិងសំបុត្រកំណើតថ្មីរបស់សុំកូនដែលធ្វើឡើងដោយការងង្កើតសុំកូនពេញលេញមិនត្រូវសរសេរឈ្មោះឪពុកម្តាយបង្កើត ចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយហើយត្រូវចុះថាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមគឺជាឪពុកម្តាយបង្កើត។

នៅក្នុងករណីសុំកូនពេញលេញជាការសង្គ្រោះចំពោះកុមារអភ័ព្វដែលជាការបង្ហាញនូវអង្គហេតុនៃការសុំកូននេះអាចបំពានភាពឯកជននឹងបានផ្តល់ភាពអាក្រក់ទៅដល់ការរីកចម្រើនលូតលាស់ដ៏ល្អរបស់កុមារ ម្យ៉ាងវិញទៀតការបង្ហាញបែបនេះក៏អាចនាំអោយមានហានិភ័យដូចជាការមកជ្រៀតជ្រែកដោយគ្មានការរំពឹងទុកពីសំណាក់ឪពុកម្តាយបង្កើត ដែលធ្វើអោយស្ថានភាពគ្រួសារកូនសុំអាចមានភាពច្របូកច្របល់ ឬ មិនអាចរក្សាបាននូវភាពរីកចម្រើនលូតលាស់ដែលមានលំនឹងសម្រាប់កុមារ។

កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន ឬនាមត្រកូលមុនសុំកូនក៏បានដែរ។បែបបទនិងនីតិវិធីស្នើសុំសំបុត្រកំណើតថ្មីអនុវត្តតាមអនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន។ នៅពេលដែលកូនសុំ ក្លាយជានីតិជនកូនសុំអាចទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនទាក់ទងក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងក្តីទាក់ទងនឹងសុំកូននោះ។ ក៏ប៉ុន្តែសិទ្ធិទាមទារនេះ អាចអនុវត្តបានចំពោះករណីដែលមានគោលបំណងត្រឹមត្រូវតែប៉ុណ្ណោះមានជាអាទិ៍ករណីចាំបាច់ដើម្បីព្យាបាលជំងឺឬដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ផ្នែកទី៣ : សិទ្ធិដឹងអំពីកំណើតខ្លួន

ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវមានឯកសារជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និងមានពាក្យសុំរបស់កូនសុំដែលមានអាយុលើសពី២១ឆ្នាំហើយស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូនឬមន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុកអាចបង្ហាញថានូវឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋានរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដល់កូនសុំបាន ហើយប្រសិនបើមានការយល់ព្រមពីកូនសុំដែលបាននីតិភាព ស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ឬមន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុកក៏អាចបង្ហាញនូវឈ្មោះ នឹងអាស័យដ្ឋានរបស់កូនសុំដល់កូនសុំដល់ឪពុកម្តាយបង្កើតបានដែរ(មាត្រា៩២០៣ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា)យើងតាមកថាខណ្ឌទី១ មាត្រា៧នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធកុមារ បានទទួលស្គាល់សិទ្ធិដឹងអំពីប្រភពកំណើតរបស់កុមារ មាន

ន័យថាបញ្ហាប្រឈមនៅពេលខាងមុខគឺជាការថ្លឹងថ្លែងរវាងសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមិនចង់អោយស្គាល់ ឬការទាមទារការរក្សាការសម្ងាត់ជាមួយសិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការដេងអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន។

កថាភាគទី១ : ការដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ

តាមមាត្រានេះយើងអាចសន្និដ្ឋានថាទម្រង់នៃការសុំកូនពេលលេញមិនអាចធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់បានទេ ពោលគឺធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរព្រោះការសុំកូនពេញលេញអាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមានសេចក្តីសម្រេចពីតុលាការហើយសេចក្តីសម្រេចនេះអាចធ្វើទៅបានតុលាការនឹងពិចារណាទៅលើការពិបាកយ៉ាងខ្លាំងផ្នែកជីវភាពឬមិនសមរម្យក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំដោយឪពុកម្តាយបង្កើតឬមានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងទៀត ប្រសិនបើមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ។ពោលគឺស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌយ៉ាងតឹងរឹងមួយដោយតម្រូវអោយមានសេចក្តីសម្រេចពីតុលាការ។ករណីនេះមានភាពផ្សេងគ្នានៃការសុំកូនធម្មតាតាមទម្រង់កិច្ចសន្យាកើតឡើងតាមការព្រមព្រៀងសុំកូននិងការដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីសុំកូន។សុំកូនតាមទម្រង់កិច្ចសន្យាជាករណីដែលភាគច្រើននៃទំនាក់ទំនងត្រូវបានចងដោយពិចារណាទៅលើស្ថានភាពមនុស្សពេញលេញវ័យសម្រាប់ការសុំកូនពេញលេញនេះកំណត់យកអនីតិជនដែលមានស្ថានភាពគ្រួសារមិនអំណោយផលអ្វីជាកម្មវត្ថុដោយតម្រូវអោយមានការស្រាវជ្រាវនិងវិនិច្ឆ័យដោយប្រុងប្រយ័ត្នអំពីផលប្រយោជន៍កុមារជាចម្បងដោយសុំកូនប្រភេទនេះមានគោលបំណងបង្កើតឡើងទំនាក់ទំនងជាមួយដែលដូចគ្នានិងទំនាក់ទំនងនៃឪពុកម្តាយនិងកូនបង្កើតដូច្នេះដែរ(សេចក្តីកំណត់មាត្រានីមួយនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីមាត្រា១០០៧)។នៅក្នុងន័យនេះសិទ្ធនិងកាតព្វកិច្ចរបស់កូនសុំគឺដូចគ្នានិងកូនមានខាន់ស្លារបស់ខ្លួនដែរ។ដូចនេះបានជាការសុំកូនពេញលេញត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌទម្រង់មានសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការទើបទទួលបានអានុភាពគតិយុត្តិ។

សុំកូនពេញលេញ ដែលបានក្លាយជានីតិជន អាចទាមទារឲ្យបង្ហាញនូវព័ត៌មានក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងស្តីពីសុំកូនបាន។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវ។ ចំពោះការរក្សាទុកសំណុំរឿង និងវិធីទាមទារឲ្យបង្ហាញជាអាទិ៍ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិរបស់តុលាការ [១៤]។

១៣ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៨

១៤ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០១៩

កថាភាគទី២ : ការជួបប្រាស្រ័យជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតនិងបងប្អូនញាតិលោហិត

នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន ការអនុញ្ញាតិឲ្យកូនសុំ បានស្គាល់គ្នាជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត បងប្អូនបង្កើតឬញាតិខាងឪពុកម្តាយបង្កើត ត្រូវបានគេបើកទូលាយ ពេលដែលកូនសុំមានអាយុ ដល់វ័យនីតិភាព។ ក្រៅពីនេះក៏មានប្រព័ន្ធរៀបចំឲ្យមានការជួបមុខផ្ទាល់រវាងកូនសុំដែលដល់នីតិជន និងឪពុកម្តាយបង្កើត បងប្អូនបង្កើត ឬញាតិខាងឪពុកម្តាយបង្កើតផងដែរ ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពីគ្រួសាររបស់កូនសុំ។

ក្រោយបង្កើតសុំកូនញាតិជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបានបញ្ចប់មានន័យថាឪពុកម្តាយនិងកូនបង្កើតក្លាយជាអ្នកដទៃលែងជាប់សាច់ញាតិ សាច់ឈាមជាមួយគ្នាហើយញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតក៏ត្រូវបញ្ចប់ដែរ។លើកលែងតែករណីកូនសុំជាកូនរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត

នៅប្រទេសមួយចំនួនមានការអនុញ្ញាតអោយកូនសុំបានស្គាល់គ្នាជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតបងប្អូនបង្កើតឬញាតិលោហិតខាងឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបានគេបើកទូលាយពេលដែលកូនសុំមានអាយុដល់វ័យនីតិភាព ក្រៅពីនេះប្រព័ន្ធក៏មានការរៀបចំអោយមានការជួបមុខគ្នាផ្ទាល់រវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើយ បងប្អូនបង្កើតផងដែរប្រសិនបើមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមជាលាយល័ក្ខអក្សរ

ហេតុដូចនេះសិទ្ធធ្វើសន្តតិកម្មចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមកត្រូវបានបាត់បង់នឹងមិនអាចទទួលកាតព្វកិច្ចទៅវិញទៅមកបានទៀតទេហើយឪពុកម្តាយបង្កើតក៏ពុំមានសិទ្ធសួរសុខទុក្ខកូនដែរ។

ការកំណត់បែបនេះមានគោលបំណងនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញគឺបង្កើតញាត់ភាពថ្មីមួយនៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋាននៃគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមហេតុនេះដើម្បីជៀសវាងការការរំខានទៅដល់សេចក្តីសុខ ឬជ្រៀតជ្រែកដោយមិនសមរម្យពីឪពុកម្តាយបង្កើតហើយត្រូវតែបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើតព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត។

ជំពូកទី ៣
ការកាត់កាលក្លូនស៊ាំពេញលេញ

ជំពូកទី ៣

ការកាត់កាលកូនសុំពេញលេញ

ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានអោយនិយមន័យនៃការកាត់កាលនោះទេតែបើក្រលេកមើលវចនានុក្រមរបស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជួនណាតបានកំណត់ថាកាត់កាល(កិ.)បោះបង់លែងរាប់អានតទៅ។ដូចនេះការកាត់កាលសុំកូនពេញលេញជាស្ថានភាពមួយដែលបញ្ចប់ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយចញ្ចឹម។

ការកាត់កាលសុំកូនពេញលេញ គឺ ជាការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បូករួមទាំងការផ្តាច់ទំនាក់ទំនង សិទ្ធ និងកាតព្វកិច្ច ដូចជា អាហារកាតព្វកិច្ច និង សន្តតិកម្ម ។

ផ្នែកទី១ : មូលហេតុ នៃការកាត់កាល

យើងដឹងហើយថា ការសុំកូនពេញលេញ គឺធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ដែលរស់នៅក្នុងស្ថានភាពគ្រួសារ ដែលបានជួបប្រទះនូវការលំបាកផ្នែកសេចដ្ឋកិច្ច។ ប៉ុន្តែករណីនេះពេលខ្លះ ក៏មិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានទាំងអស់ដែល ព្រោះករណីខ្លះមានមូលហេតុមួយចំនួន ដែលអាចឈានដល់ការកាត់កាលកូនសុំពេញលេញបាន ប្រសិនបើមានមូលហេតុដូចដែកបានកំណត់ក្នុងមាត្រា១០១៦ នៃ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដោយបានបញ្ញត្តិថា បើមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូន តុលាការអាចកាត់កាលភាគីនៃសុំកូនបានតាមពាក្យសុំរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ក៏តំណាងអយ្យការ។

សុំកូនពេញលេញមានបំណងផ្តល់នូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដូចជាកូនបង្កើតដូច្នេះការកាត់កាលនេះមិនត្រូវទទួលស្គាល់ឡើយប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលការទំនាក់ទំនងសុំកូនធ្វើអោយប៉ះពាល់ធ្ងនព្ធធ្ងរដល់ប្រយោជន៍កុមារ ឬករណីដែលអាចពឹងបាននូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយគ្រប់គ្រាន់ដោយឪពុកម្តាយបង្កើតជាករណីលើកលែងបញ្ញត្តិទទួលស្គាល់ការរំលាយសុំកូនបាន។ យោងតាមមាត្រា១៣ កថាខណ្ឌ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុបកំណត់ថាក្នុងអឡុងពេលកូនសុំមិនទាន់ដល់នីរភាពសុំកូនអាចត្រូវបានលុបចោលបានតាមការសម្រេចរបស់អាជ្ញារធរតុលាការឬអាជ្ញាធររដ្ឋបាល ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណីដែលមូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរប៉ុណ្ណោះ។

ឧទាហរណ៍:បន្ទាប់ពីសុំកូនបានរួចរាល់ហើយ កូនសុំបានរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ប្រសិនបើក្នុងអំឡុងពេលរស់នៅមួយរយះជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម កូនសុំបានទទួលរងនៅការធ្វើបាបឥតល្ហែពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ជាងនេះទៅទៀតឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំដែលធ្លាប់មានជីវភាពលំបាក ឬមានជំងឺពីមុនគាត់អាចមានភាពធូរស្រាលនឹងអាចប្រកបរបររកស៊ី ឬជំនួញឡើងវិញធ្វើអោយជីវភាពមានភាពធូរជារល្អប្រសើរជាងមុន។ នៅក្នុងករណីនេះឪពុកម្តាយបង្កើតមានបំណងចង់ទាមទារកូនមកវិញត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទាតកាត់កាល បើ

តុលាការយល់ឃើញថាមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់បញ្ជាក់ពីលក្ខខណ្ឌនៃការកាត់កាលដូចខាងលើនេះ តុលាការនឹងសម្រេចចិត្តចេញសាលក្រមដើម្បីប្រកាសពីការកាត់កាលសុំកូនពេញលេញ។

កថាភាគទី១ : ការបំពានផលប្រយោជន៍

បើមានការធ្វើបាប ដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បោះបង់កូនសុំចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬមូលហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានលើផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។ ការធ្វើបាបដោយសកម្មភាពផ្សេងៗ វាយដំ ធ្វើទារុណកម្មដែលបណ្តាលអោយកូនសុំរងទុក្ខទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្តពីសំណាក់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ បោះបង់កូនសុំចោលដោយមិនបំពេញតួនាទីជាអ្នកមានសិទ្ធិអំណាចជាមេបាលើកូនសុំនោះ ។ ករណីនេះគឺប្រព្រឹត្តផ្ទុយពីគោលបំណងនៃការសុំកូន ព្រោះការសុំកូនកើតចេញពីអនុគ្រោះលើកុមារដែលខ្វះខាតខាងជីវភាព កាលដែលមិនអាចបំពេញករណីយកិច្ចដើម្បីធ្វើជាប្រយោជន៍ដល់កូនសុំទេ តុលាការអាចកាត់កាលភាគីសុំកូនបាន តាមពាក្យស្នើសុំរបស់ ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ តំណាងអយ្យការដែលមានសិទ្ធិក្នុងការធ្វើបណ្តឹងស្នើសុំកាត់កាល់កូនសុំព្រោះមូលហេតុដូចបានបញ្ជាក់នេះ ។

កថាភាគទី២ : លទ្ធភាពម្តាយឪពុកបង្កើត

បើឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថៃរក្សាដោយសមរម្យ។ដូចបានបកស្រាយខាងលើការបង្កើតអោយមានការសុំកូនធ្វើឡើងដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំនោះដោយសារស្ថានភាពគ្រួសារទន់ខ្សោយ។ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនបើស្ថានភាពគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតមានជីវភាពធូរជារមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទំនុកបម្រុងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាពោលគឺអាចគ្រប់គ្រងកូនអោយល្អប្រសើរនោះមូលហេតុនេះច្បាប់បានអនុញ្ញាតអោយស្នើរសុំកាត់កាលកូនសុំពេញលេញបាន។ហើយអ្នកដែលមានសិទ្ធគឺកូនឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ តំណាងអយ្យការ។

សរុបមកយើងឃើញថាការសុំកូនពេញលេញគឺមានបំណងផ្តល់ការគ្រប់គ្រងថៃរក្សាដោយចាត់ទុកដូចជាកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនដែរ។ដូចនេះករណីធម្មតាការកាត់កាលមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ឡើយ។ប៉ុន្តែករណីដែលការបន្តទំនាក់ទំនងសុំកូនធ្វើអោយប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ប្រយោជន៍កុមារឬករណីដែលអាចពឹងបានអំពីការគ្រប់គ្រងថៃរក្សាគ្រប់គ្រងដោយឪពុកម្តាយបង្កើតវានឹងមានអនុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ដើម្បីដាក់ពាក្យរំលាយទំនាក់ទំនងគតិយុត្តរវាងកូនសុំនិងឪពុមម្តាយចិញ្ចឹមតាមនីតិវិធីរបស់តុលាការប្រសិនបើមានមូលហេតុដូចបានបញ្ជាក់ជូននេះ។

សូមបញ្ជាក់ថាដើម្បីអាចកាត់កាលកូនសុំពេញលេញបានលុះត្រាតែមានលក្ខខណ្ឌដូចបកស្រាយខាងលើទោះបីមូលហេតុណាមួយក៏ដោយ។ផ្ទុយទៅវិញបើគ្មានលក្ខខណ្ឌដូចបានកំណត់នេះទេ ការកាត់កាលកូនសុំពេញលេញក៏មិនអាចនឹងប្រព្រឹតហតទៅបានទេ(មាត្រា១០១៦ កថាខណ្ឌ២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ផ្នែកទី ២ : អ្នកមានសិទ្ធប្តឹងកាត់កាល

ការកាត់កាលសុំកូនពេញលេញ មិនមែនសុទ្ធតែអាចធ្វើឡើងដោយបុគ្គលគ្រប់រូបនាបឡើយ ព្រោះការ កាត់កាល នាំអោយមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់កុមារដែលជាកូនសុំ ដូច្នេះហើយបានជាច្បាប់បានបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ពីអ្នកដែលងាចមានសិទ្ធិ ដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំកាត់កាលសុំកូននេះបាន បុគ្គលដែលមានសិទ្ធិនោះ ត្រូវជាអ្នកដែលបានគិតគូរយ៉ាងល្អិតល្អន់ពីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ និង ជាអ្នកដែលមានទំនាក់ទំនង ការពារ សិទ្ធិរបស់កូនសុំ ។

ហើយការកាត់កាលនេះអាចធ្វើបានលុះត្រាតែក្នុងករណីដែលត្រូវនឹងចំណុច ទាំងអស់ដែល បានកំណត់ក្នុងចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមៈ

កថាភាគទី១ : តំណាងអយ្យការ

តុលាការជាអ្នកមានអំណាចសម្រេចលើការកាត់កាលភាគីនៃកូនសុំបានបើយល់ឃើញថាការកាត់កាលមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ កូនសុំតាមពាក្យរបស់កូនសុំឪពុកម្តាយបង្កើត ឬតំណាងអយ្យការ។

កថាភាគទី២ : ម្តាយឪពុកបង្កើត

បើមាការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចញ្ចឹមបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិតឬហេតុផលផ្សេងៗដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរហើយឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ។

កថាភាគទី៣ : កូនសុំ

នៅក្នុងច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហនិងគ្រួសារក៏បានកំណត់[១៥]ថាតុលាការប្រជាជនអាចបដិសេធកិច្ចសន្យាសុំកូនបានតាមពាក្យបណ្តឹងរបស់កូនចញ្ចឹមរបស់ជនទាំងឡាយឬអង្គការផ្សេងៗទៀតដែលធ្វើឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនចិញ្ចឹម។

បញ្ញាតិដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារឃើញថាមានភាពទូលំទូលាយជាងដែលបើកទូលាយចំពោះអោយជនទាំងឡាយនិងអង្គការផ្សេងៗដាក់ពាក្យបណ្តឹងដើម្បីបដិសេធសុំកូននេះដែលអាចបន្ថែមការការពារដល់ប្រយោជន៍របស់កូនសុំមួយកំរិតថែមទៀត។

---

[១៥]ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា៩៩១

ផ្នែកទី ៣ : អានុភាពនៃការកាត់កាល

នៅពេលដែលការសុំកូនពេញលេញត្រូវបានរលត់ ដោយសាលក្រមរបស់តុលាការ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនោះ នឹងត្រូវបានបញ្ចប់ រីឯញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ នឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញ គិតចាបពីថ្ងៃកាត់កាល់។

អានុភាពនៃការកាត់កាលសុំកូន បាននាំឲ្យមានទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និងឪពុកបង្កើត និង ម្តាយបង្កើតត្រូវតភ្ជាប់ឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ គឺបានន័យថា នៅពេលដែលសាលក្រមបានចូលជាស្ថាពរ[១៦] អ្វីៗនឹងត្រលប់ទៅជាសភាពដើមវិញ ដូចមុនពេលដែលការសុំកូនពេញលេញត្រូវបានបង្កើត ដែលបានរៀបរាប់ដូចខាងក្រោម។

គួរកត់សម្គាល់ ៖

➢ តើអានុភាពនៃការកាត់កាលសុំកូន មានអានុភាពប្រតិសកម្មដែរឬទេ? ហើយវាមានអានុភាពដូចម្តេច

ចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម , កូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើត?

មាត្រានេះបានអនុម័តនៃការបង្កើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវញាតិភាពរវាងកូនសុំនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត និងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលត្រូវបានបញ្ចកចប់ដោយការបង្កើតសុំកូននៅពេលដែលសុំកូនពេញលេញត្រូវបានរំលាយដោយការកាត់កាល ។

នៅក្នុងការទទួលស្គាល់ការកាត់កាលនៅមានការខ្វែងគំនិតគ្នាលើចំណិចថាតើញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត និងគ្រួសារបង្កើតដែលបានបញ្ចប់ដោយការបង្កើតសុំកូនត្រូវបានបង្កើតវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិឬ យ៉ាងណា។

កថាភាគទី១ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះកូនសុំ

- អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល

នៅពេលសុំកូនពេញលេញបានរំលាយ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត និងញាតិភាពជាមួយ

[១៦] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ មាត្រា១០៣៧

ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ត្រូវបានកើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ កូនសុំត្រូវស្ថិតក្រោមរបប អំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ។ ដោយក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ពុំបានចែងពីការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់កូនសុំឡើយ ថាអាចបន្តប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬត្រូវប្តូរទៅនាមត្រកូល មុនពេលបង្កើតសុំកូនពេញលេញវិញឬយ៉ាងទេ។ ដោយឡែកតាមបញ្ញត្តិនៃសុំកូនធម្មតា បានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា ក្រោយកាត់កាល សុំកូនធម្មតា កូនសុំអាចបន្តប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬត្រូវប្តូរទៅនាមត្រកូល មុនពេលបង្កើតសុំកូនវិញក៏បាន។ប៉ុន្តែបើកូនសុំ នៅបន្តប្រើនាមត្រកូលឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម នោះសំបុត្រកំណើតថ្មីរបស់កូនសុំ និងត្រូវចុះបញ្ជី ដោយយកឪពុកម្តាយបង្កើត ដាក់បញ្ចូលក្នុងសំបុត្រកំណើតថ្មីវិញហើយ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ដែលជាមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននឹងបំពេញបែបបទនៃការចុះសំបុត្រកំណើត។

- អានុភាពទៅលើទព្យសម្បត្តិ

ក្រៅពីទំនាក់ទំនងសុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបញ្ចប់តាមរយៈអានុភាពនៃសាលក្រមចូលជាស្ថាពរទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់កូនសុំ ត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញ ជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត រួមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតផងដែរ។

បន្ថែមពីនេះ កូនសុំមានសិទ្ធិទទួលបាននូវអាហារកាតព្វកិច្ច និងទទួលបាន សិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ក្នុងឋានៈជាសន្តតិជនលំដាប់ទី១ រីឯឪពុកម្តាយបង្កើតនិងញាតិរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ក៏មិនអាចធ្វើសន្តតិកម្មលើមត៌ករបស់កូនវិញបានដូចគ្នា។

កថាភាគទី២ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្តាយបង្កើត

- អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល

ដោយសារតែការសុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសាលក្រមរបស់តុលាការ អានុភាពនៃញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ត្រូវបានកើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ គិតចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់នោះ។ ម្យ៉ាងទៀតកូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបា របស់ឪពុកម្តាយបង្កើតវិញ។ បន្ថែមពីនេះទៀត កូនសុំក៏អាចផ្លាស់ប្តូរនាមត្រកូល មកដាក់នាមត្រកូល របស់ឪពុកម្តាយបង្កើតបានផងដែរ ហេតុនេះហើយសំបុត្រកំណើតចាស់របស់កូនសុំ ដែលបានរក្សាទុកដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានមុនបង្កើតសុំកូន អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់វិញ។

- អានុភាពទៅលើទព្យសម្បត្តិ

ផ្សេងពីការបង្កើតទំនាក់ទំនងឋានៈបុគ្គល ទំនាក់ទំនងលើទ្រព្យសម្បត្តិរវាងឪពុកម្ដាយបង្កើត និងកូននឹងត្រូវបានតភ្ជាប់វិញផងដែរ ព្រមទាំងសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ញាតិលោហិតផ្សេងទៀតរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើត ពោលគឺឪពុកម្ដាយបង្កើត និងកូន ក្លាយជាសន្តតិជនម្ដងទៀត។

កថាភាគទី៣ : អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិចំពោះ ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម

- អានុភាពទៅលើឋានៈបុគ្គល

ក្រោយពីសុំកូនពេញលេញ បានរំលាយហើយនោះ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ក៏ដូចជាញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនោះ ត្រូវបានបញ្ចប់ទាំងស្រុង គឺមានន័យថា ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និងកូនត្រូវរលត់តាមផ្លូវច្បាប់ បន្ថែមពីនេះទៀត ទំនាក់ទំនងញាតិលោហិតផ្សេងៗទៀតរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ជាមួយនឹងកូនសុំ ក៏ត្រូវរលត់ដូចគ្នាផងដែរ ហើយកូនសុំត្រូវមិនស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមទៀតនោះទេ។

- អានុភាពទៅលើទព្យសម្បត្តិ

ក្រៅពីអានុភាពលើទំនាក់ទំនងញាតិភាព អានុភាពលើទ្រព្យសម្បត្តិ ក៏មានអានុភាពកើតឡើងដែរមានន័យថា កូនសុំ លែងជាបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិក្នុងការបន្តសន្តិតិកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិ របស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនិងញាតិរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមទៀតហើយ ចំណែកឯឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និងញាតិរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ក៏មិនអាចធ្វើសន្តតិកម្មលើមត៌ករបស់កូនសុំវិញបានដូចគ្នា។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវបកស្រាយប្រធានបទខាងលើនេះរួចមកនាងខ្ញុំយល់ឃើញថា ប្រធានបទមួយនេះពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់សម្រាប់សង្គមជាតិទាំងមូល ហើយបានធ្វើអោយខ្ញុំយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ថាការបង្កើតច្បាប់ទាក់ទងនឹងការសុំកូននេះមកបានជួយការការពារទៅដល់កុមាររងគ្រោះជាច្រើនដែលកំពុងពិបាក ហើយក៏បានជួយទៅដល់គ្រួសារដែលពិបាកនៅក្នុងការមានកូន ឬពុំអាចមានកូនបានធ្វើអោយមានគ្រួសារមួយទទួលក្ដីសុខនឹង មានសុភមង្គលពេញលេញបរិបូរណ៍ផងដែរ។

មុនពេលដែលមិនទាន់ជ្រើសរើសប្រធានបទនេះមកធ្វើការស្វែងយល់បន្ថែមនោះនាងខ្ញុំគ្រាន់តែយល់ថាការបង្កើតសុំកូនពេញលេញក៏បានធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋដឹងអំពីការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងសុំកូននេះថាតើមូលហេតុ ឬស្ថានភាពបែបណាដែលអាចឱ្យឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមសុំកូនមកចិញ្ចឹមបាន ។ កាលណាដែលសុំបានមកគឺយើងក៏បានដឹងពីអានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញហើយក៏បានដឹងអំពីការកាត់កាល់និងអានុភាពនៃការកាត់កាល់ផងដែរ ។

នៅក្នុងប្រភេទនៃសុំកូនហើយដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌនៃការសុំដែលមានទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌអាយុរបស់ឪពុកម្ដាយ លក្ខខណ្ឌអាយុរបស់កូន។ មួយវិញទៀតគឺបានដឹងអំពីករណីណា ឬស្ថានភាពណាដែលអាចសុំកូនបានពីឪពុកម្ដាយបង្កើតដូចជាឪពុកម្ដាយពិបាកយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការចិញ្ចឹម និង ជីវភាពលំបាក មូលហេតុផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់ហើយដើម្បីផលប្រយោជន៍កុមារទើបនាំឱ្យមានការសុំកូនបាន។នៅក្នុងនេះដែរក៏បានដឹងអំពីការវិនិច្ឆ័យរបស់តុលាការទាក់ទងនឹងសុំកូននេះថាតើមូលហេតុឬស្ថានភាពបែបណាដែលអាចឱ្យឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមសុំកូនមកចិញ្ចឹមបានម្យ៉ាងវិញទៀតការបង្កើតសុំកូនពេញលេញគឺធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមដូចជាញាតិនៃឪពុកម្ដាយបង្កើតផងដែរហើយអាចធ្វើឱ្យកុមារអភ័ព្វបានរួមរស់នៅជាមួយឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមយ៉ាងមានសេចក្ដីសុខ។ ដូច្នេះហើយដោយមានការបង្រៀនពីលោកគ្រូ អ្នកគ្រូគួបផ្សំនឹងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនេះទើបមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ហេតុនេះសង្ឃឹមថាបងប្អូននិស្សិតនិងអ្នកសិក្សាទាំងឡាយយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួនទោះជាមុខវិជ្ជាណាក៏ដោយទើបធ្វើឱ្យយើងមាននូវចំណេះដ៏ពិតប្រាកដបាននោះជាអ្វីដែលល្អពិត

អនុសាសន៍

អនុសាសន៍

ក្រោយបានសិក្សាស្រាវជ្រាវនិង ធ្វើការសន្និដ្ឋានរួចមកទាន់ទងនឹងប្រធានបទសុំកូនពេញលេញមួយនេះក្នុងនាមខ្ញុំជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្រ្តនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច ហើយជាប្រជាជនកម្ពុជាមួយរូបផងដែរ នាងខ្ញុំសូមផ្តល់នូវអនុសាសន៍ខ្លះៗ ចង់អោយប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់គ្នាចាំបាច់យល់ដឹងនឹងស្វែងយល់អោយបានច្រើនអំពីច្បាប់ នឹងត្រូវគោរពដាច់ខាតជាពិសេសយល់ដឹងផ្នែកនីតិវិធីនៃការសុំកូនដែលបានចែងនៅក្រមរដ្ឋប្បវេណី ជាពិសេសគឺច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ ដែលមនុស្សគ្រប់រូបបានស្គាល់ នឹងឆ្លងកាត់ដែលធ្វើអោយមនុស្សមានការប្រែប្រួលជីវភាព អាចឈានដល់ការបែកបាក់គ្រួសារធ្វើអោយកុមារទទួលរងការខ្វះខាតសេចក្តី ឰ បែកបាក់គ្រួសារមានបញ្ហាសុខភាពរបស់ភាគីណាមួយដែលមិនអាចមានកូនបាន។

ហេតុនេះហើយយើងត្រូវពិចារណាអោយបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមុនពេលសម្រេចចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ចេះយោគយល់អាធ្យាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមកដែលពិគ្រោះយោបល់គ្នា ជាកត្តាសំខាន់ធ្វើអោយគ្រួសារមានសេចក្តីសុខ កុមារជាច្រើនៗមានសុខសុភមង្គល ពិតប្រាកដប៉ុន្តែតែយ៉ាងណាមិញនៅក្នុងសង្គមខ្មែរយើងមានក្មេងកំព្រា ក្មេងអានាថាដែរដើរសុំទាននៅតាមផ្លូវសាធារណៈគ្មានជម្រក គ្មានអ្នកមើលថៃ អំពើរបស់ឪពុកម្តាយខ្លះគ្មានភាពទទួលខុសត្រូវ ភ្លើតភ្លើនបានបោះបង់កូនចោលតើអោយទៅពឹងអ្នកណា ? ដូច្នេះហើយទើបនាងខ្ញុំសម្រេចលើកយកប្រធានបទសុំកូនពេញលេញមកនិយាយការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ គឺធ្វើឱ្យទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចជាញាតិនៃឪពុកម្តាយបង្កើតផងដែរ ហើយអាចធ្វើឱ្យកុមារអភ័ព្វបានរួមរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមយ៉ាងមានសេចក្តីសុខហើយជួយអោយរាជរដ្ឋាភិបាល អ្នកច្បាប់ជួយបង្កើតច្បាប់ការពារ និងផ្តល់សិទ្ធដល់កុមារគ្រប់រូប។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

1. រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ ១៩៩៣
2. ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧
3. ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង ឆ្នាំ២០១០

ឯកសារ និង សៀវភៅផ្សេងៗ

- ច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសា ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៨
- សេចក្តីពន្យល់អំពីក្រមរដ្ឋប្បវេណីភាគ ១-៣
- សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី
- សៀវភៅ នីតិគ្រួសារ រៀបរៀងដោយ: អៀង សំណាង
- សៀវភៅបញ្ចប់សារណារបស់សិស្សច្បងដែលបន្សល់ទុកនៅបណ្ណាល័យ
- http://lovingkhmer.blogspot.com/ (នីតិវិធីសុំកូនពេញលេញ)

ឧបសម្ព័ន្ធ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ១០០៦.– អានុភាពប្រតិសកម្មនៃការបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាព

ការបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃមាតុភាពត្រូវមានអានុភាពប្រតិសកម្ម តាំងពីពេលកំណើតរបស់កូននោះ ។ ប៉ុន្តែ អានុភាពប្រតិសកម្មនោះ ពុំអាចបំពានសិទ្ធិដែលតតិយជនបានលទ្ធកម្មរួចហើយឡើយ ។

ផ្នែកទី ២

សុំកូន

កថាភាគទី ១

សុំកូនពេញលេញ

មាត្រា ១០០៧.– ទម្រង់នៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

បើយល់ឃើញថា មានល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) ដល់មាត្រា ១០១២ (មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ) ខាងក្រោមនេះ តុលាការអាចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើត តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន ។

មាត្រា ១០០៨.– សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ

១-បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ។

២-ប្តី ឬ ប្រពន្ធតែម្ខាង ពុំអាចក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនក្លាយជាម្តាយ ឬ ឪពុកចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម របស់កូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។

មាត្រា ១០០៩.– អាយុរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ)ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយត្រូវមាន

អាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ១០១០.- អាយុរបស់កូនសុំ

ជាគោលការណ៍ កូនសុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ១០១១.- ការយល់ព្រមរបស់ឳពុកម្ដាយ

ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឳពុកម្ដាយបង្កើត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលឳពុកម្ដាយនោះ មិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ឬ ករណីដែលមានការធ្វើបាបដោយឳពុកម្ដាយ ការបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀត ដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

មាត្រា ១០១២.- មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

សុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅក្នុងករណីដែលមានការពិបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬ មិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ដោយឳពុកម្ដាយបង្កើត ឬ មានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត បើយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ពិសេស ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ ។

មាត្រា ១០១៣.- អំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម

ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ តុលាការត្រូវពិចារណាលើស្ថានភាពដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឳពុកម្ដាយចិញ្ចឹម បានធ្វើ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាគោលការណ៍ យ៉ាងតិច ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។

មាត្រា ១០១៤.- ការបញ្ចប់នូវញាតិភាពជាមួយនឹងឳពុកម្ដាយបង្កើត

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឳពុកម្ដាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឳពុកម្ដាយបង្កើតនោះ ត្រូវបញ្ចប់ ដោយសុំកូនពេញលេញ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមក

អនុវត្តឡើយ ចំពោះញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយម្ខាងទៀត និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយម្ខាងទៀតនោះ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១០១៥.– អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញ

១-ដោយបង្កើតសុំកូនពេញលេញ កូនសុំត្រូវទទួលបាននូវឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។

២-កូនសុំ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ នាមត្រកូលមុនសុំកូនបាន ។

៣-កូនសុំ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម របស់កូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុកបង្កើត ឬ ម្តាយបង្កើត និង ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ។

មាត្រា ១០១៦.– ការកាត់កាល់នៃសុំកូនពេញលេញ

១-បើយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ តុលាការអាចកាត់កាល់ភាគីនៃសុំកូនបាន តាមពាក្យសុំរបស់កូនសុំ ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ តំណាងអយ្យការ លុះត្រាតែក្នុងករណីដែលត្រូវនឹងចំណុចទាំងអស់ ដែលកំណត់នៅក្នុងចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមនេះ :

ក-បើមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បោះបង់កូនសុំចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

ខ-បើឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ ។

២-ការកាត់កាល់ ពុំអាចធ្វើបានឡើយ ក្រៅពីយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

មាត្រា ១០១៧.– អានុភាពនៃការកាត់កាល់ស៊ុំកូនពេញលេញ

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ដែលត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយស៊ុំកូនពេញលេញ ត្រូវកើតឡើងវិញ គិតចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់ ។

មាត្រា ១០១៨.– ការចុះបញ្ជី និង ការរក្សាការសម្ងាត់នៃស៊ុំកូនពេញលេញ

ប្រសិនបើបានបង្កើតស៊ុំកូនពេញលេញ បញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំ ត្រូវធ្វើជាថ្មី ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើត ឬ សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬ ឯកសារដកស្រង់នៃបញ្ជីកំណើត មិនត្រូវសរសេរចំណុចស្តីពីស៊ុំកូនឡើយ ។

មាត្រា ១០១៩.– សិទ្ធិដឹងអំពីកំណើតខ្លួន របស់កូនសុំពេញលេញ

កូនសុំពេញលេញ ដែលបានក្លាយជានីតិជន អាចទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវព័ត៌មានក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងស្តីពីស៊ុំកូនបាន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវ ។ ចំពោះការរក្សាទុកសំណុំរឿង និង វិធីទាមទារឱ្យបង្ហាញ ជាអាទិ៍ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងបទ-ប្បញ្ញត្តិរបស់តុលាការ ។

កថាភាគទី ២

ស៊ុំកូនធម្មតា

មាត្រា ១០២០.– ពាក្យសុំនៃស៊ុំកូនធម្មតា

១-បុគ្គលដែលមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ អាចដាក់ពាក្យសុំជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ទៅតុលាការ ឱ្យបង្កើតស៊ុំកូនធម្មតាបាន ។ ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវជាបុព្វញាតិរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ បុគ្គលដែលមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន អ្នកមានអំណាច

សេចក្តីកំណត់
ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃ
ក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ភាគ ៥ : គន្ថីទី ៧

រៀបចំដោយ

គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

និង

ក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ក្រសួងយុត្តិធម៌

ភ្នំពេញ ២០១០

ផ្នែកទី ២ សុំកូន

កថាភាគទី ១ សុំកូនពេញលេញ

មាត្រា ១០០៧.- ទម្រង់នៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

បើយល់ឃើញថា មានល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងបញ្ញត្តិចាប់ពីមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) ដល់មាត្រា ១០១២ (មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ) ខាងក្រោមនេះ តុលាការអាចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើត តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តអំពីសុំកូនពេញលេញដែលកើតឡើងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌយ៉ាងតឹងរ៉ឹងដែលតម្រូវឱ្យមានការពាក់ព័ន្ធពីតុលាការ ដោយខុសពីសុំកូនធម្មតាដែលជាសុំកូនតាមទម្រង់កិច្ចសន្យា និង កើតឡើងតាមការព្រមព្រៀងសុំកូន និង ការដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីសុំកូន ។ សុំកូនតាមទម្រង់កិច្ចសន្យា គឺជាករណីដែលភាគច្រើនទំនាក់ទំនងត្រូវបានចង ដោយពិចារណាទៅលើ "ស្ថានភាពរបស់មនុស្សពេញវ័យ" ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធសុំកូនពេញលេញរបស់កម្ពុជា កំណត់យកអនីតិជនដែលមានស្ថានភាពគ្រួសារមិនអំណោយផលធ្វើជាកម្មវត្ថុ ដោយតម្រូវឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ និង វិនិច្ឆ័យដោយប្រុងប្រយ័ត្នអំពីផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ហើយសុំកូនប្រភេទនេះ មានគោលបំណងបង្កើតឡើងនូវទំនាក់ទំនងមួយដែលដូចគ្នាទៅនឹងទំនាក់ទំនងនៃឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើតដូច្នេះដែរ ។

មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា សុំកូនពេញលេញមានសុពលភាព តែក្នុងករណីដែលមានការប្រកាសរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ឬ អាជ្ញាធររដ្ឋបាលប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយឡែកមាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក៏ទាមទារឱ្យមានការពិចារណាជាអតិបរមាលើឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ កើតឡើងតាមទម្រង់នៃការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងចាស់ ដោយសាលក្រមរបស់សាលាដំបូង (tribunal de grande instance) ក្នុងករណីប្រទេសបារាំង ឬ តុលាការអាណាព្យាបាល (Vormundshaftsgericht) ក្នុងករណីប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ ដោយដីកាសម្រេចរបស់តុលាការអនីតិជន ក្នុងករណីនៃប្រទេសអ៊ីតាលី និង ដោយដីកាសម្រេចរបស់តុលាការក្នុងករណីសហរដ្ឋអាមេរិក និង ប្រទេសអង់គ្លេស ។ មាត្រា ៨១៧-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កំណត់ថា សុំកូនពិសេស (ពេញលេញ) ត្រូវបង្កើតឡើងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការគ្រួសារ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប, មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៨១៧-២ នៃ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៣-១-២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៥២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ៣១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : "សុំកូនគឺជាកិច្ចសន្យាមួយយ៉ាងឧឡារិកដែលចងបុគ្គលពីរ គឺម្នាក់ ហៅថា ឪពុកសុំ ហើយម្នាក់ទៀត ហៅថា កូនសុំ ឱ្យមានចំណងទាក់ទងគ្នាដូចជាបុត្តភាពមានខាន់ស្លាដែរ" ។

មាត្រា ១០៨ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ : "សុំកូន គឺជាកិច្ចសន្យា ដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ គឺម្នាក់ហៅថា ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ហើយម្នាក់ទៀតហៅថា កូនចិញ្ចឹម ឱ្យមានចំណងនឹងគ្នា ដូចជាបុត្តភាពមានខាន់ស្លា" ។

មាត្រា ១០០៨.- សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ

១-បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ។

២-ប្តី ឬ ប្រពន្ធតែម្ខាង ពុំអាចក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនក្លាយជាម្តាយ ឬ ឪពុកចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម របស់កូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។

(កំណត់)

សុំកូនពេញលេញគឺជាការផ្តល់នូវគ្រួសារដែលមានឪពុកម្តាយ និង មានលំនឹងគ្រប់គ្រាន់ ដល់កុមារដែលអភ័ព្វ ដូច្នេះ មាត្រានេះបានអនុម័តយកគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមរបស់កូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ពោលគឺករណីដែលអនាគតកូនចិញ្ចឹមត្រូវជាកូនចុងនោះ សុំកូនមិនចាំបាច់ត្រូវមានការសហការរវាងប្តីប្រពន្ធទេ ។

មាត្រា ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ទុកលទ្ធភាពឱ្យច្បាប់របស់ប្រទេសនីមួយៗកំណត់ល័ក្ខខ័ណ្ឌថា ត្រូវទទួលស្គាល់សុំកូន តែចំពោះករណីដែលប្តី និង ប្រពន្ធសុំដោយសហការគ្នាប៉ុណ្ណោះ ឬ ទទួលស្គាល់សុំកូនដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាង ដោយគ្រាន់តែទទួលការយល់ព្រមរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ។ តាមច្បាប់អង់គ្លេស ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ (កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១៧៤១) កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ៣៤៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបែលហ្ស៊ិក ក្រមឯកភាពស្តីពីសុំកូនរបស់អាមេរិក និង មាត្រា ៥៥ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់រុស្ស៊ី អ្នកនៅលីវក៏ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា មានលក្ខណសម្បត្តិជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ច្បាប់អ៊ីតាលី និង មាត្រា ៨១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន អនុម័តយកគោលការណ៍សុំកូនដោយការសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ ។ ក្រៅពីនេះ ប្រទេសមួយចំនួនទៀតដែលកំណត់យកគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តី និង ប្រពន្ធ មានដូចជាប្រទេសស្វីស ដាណឺម៉ាក និង ស៊ុយអែត ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៨ និង មាត្រា ៤៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់អ៊ីតាលី មាត្រា ៣២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : "ស្ត្រីគ្មានប្តីអាចសុំកូនគេចិញ្ចឹមបានដែរ" ។

មាត្រា ១០០៩.- អាយុរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ ។

(កំណត់)

អាយុអប្បបរមារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមកំណត់ត្រឹម ២៥ ឆ្នាំ ហើយគម្លាតរវាងអាយុនៃឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង អាយុរបស់កូនសុំ ដើម្បីឱ្យមើលទៅសមជាឪពុកម្តាយ និង កូន គឺ ២០ ឆ្នាំ ។

មាត្រានេះបានបញ្ញត្តនូវអាយុអប្បបរមារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង គម្លាតអាយុសមរម្យរវាងឪពុកម្តាយ និង កូន ដោយបានសិក្សាអំពីទំនៀមទម្លាប់របស់កម្ពុជា ដោយសារមានការចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានភាពចាស់ទុំទាំងផ្នែកស្មារតី និង រាងកាយ ដើម្បីបីបាច់ថែរក្សាដាក់ស្តែងនូវទារក ឬ កូនក្មេង ។

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់យកអាយុលើសពី ២១ ឆ្នាំ និង ក្រោម ៣៥ ឆ្នាំ ធ្វើជាបទដ្ឋាននីតិកម្មទាក់ទងនឹងអាយុអប្បបរមា ។ ប៉ុន្តែ នីតិកម្មនៃបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗកំណត់យកខុសៗគ្នា ឧទាហរណ៍ដូចជាការកំណត់យកអាយុអប្បបរមា ១៨ ឆ្នាំ (ជាអាយុឈានដល់នីតិភាពដែលកំណត់ដោយរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ានៃសហរដ្ឋអាមេរិក ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសាររបស់ប្រទេសរុស្ស៊ី និង ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់ប្រទេសអ៊ីតាលី) អាយុលើសពី ២១ ឆ្នាំ (ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនក្នុងតំបន់រដ្ឋធានីសហព័ន្ធអូស្ត្រាលី) អាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ (មាត្រា ៨១៧-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កំណត់អាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែ ដោយយោងតាមទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងគោលការណ៍សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធផងនោះ បើសហព័ទ្ធម្ខាងមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមានអាយុលើសពី ២០ ឆ្នាំ គឺជាការគ្រប់គ្រាន់ រីឯក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង តម្រូវឱ្យមានអាយុលើសពី ២៨ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានគម្លាតអាយុលើសពី ១៥ ឆ្នាំឡើងទៅ ។ ចំណែកឯក្រមរដ្ឋប្បវេណីបែលហ្ស៊ិកក៏ទាមទារឱ្យមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងហោចណាស់ ១៥ ឆ្នាំ ។ ក្រៅពីនេះ នៅមានមាត្រា ១៧៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនដាណឺម៉ាក ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអេស្ប៉ាញ ជាអាទិ៍) ។ម្យ៉ាងទៀត ដោយហេតុថា គោលបំណងនៃសុំកូនពេញលេញ គឺការបីបាច់ថែទាំកុមារ ដូចគ្នាទៅនឹងឪពុកម្តាយ និង កូនបង្កើត ដូច្នេះ ទើបមានប្រទេសជាច្រើនទាមទារឱ្យមានគម្លាតអាយុប្រហែលចាប់ពី ១០ ទៅ ១៨ ឆ្នាំ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៣-១-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ៣៤៥ និង មាត្រា ៣៦៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបែលហ្ស៊ិក, មាត្រា ១៧៤៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ៣១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់កម្ពុជា : "បុរសត្រូវមានអាយុជាង ២៥ ឆ្នាំ. ត្រូវបងកូនសុំ ២០ ឆ្នាំ យ៉ាងតិច និង ត្រូវគ្មានកូនសោះ ទើបអាចសុំកូនគេចិញ្ចឹមបាន" ។

មាត្រា ១០៩ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា "ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនចិញ្ចឹមយ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ ។ ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមអាចជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ឬ ជនបរទេស" ។

មាត្រា ១០១០.- អាយុរបស់កូនសុំ

ជាគោលការណ៍ កូនសុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

(កំណត់)

ទាក់ទងនឹងចំនួនកូនសុំ យោងតាមទម្លាប់របស់កម្ពុជា សេចក្តីព្រាងដំបូងនៃក្រមនេះបានកំណត់ថា "(១) ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម អាចសុំកូនបាន ត្រឹម ២ (ពីរនាក់)" ប៉ុណ្ណោះ ។ សេចក្តីព្រាងនោះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយមានមូលហេតុថា ដើម្បីឱ្យមានការបីបាច់ថែរក្សាកូនសុំឱ្យដូចជាកូនបង្កើត ចាំបាច់ត្រូវកម្រិតចំនួនកុមារដែលជាកូនសុំតាមសុំកូនពេញលេញ ។ ចំពោះសុំកូនអន្តរប្រទេស កូនសុំត្រូវបានកំណត់ត្រឹមមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ (អនុក្រឹត្យ លេខ ២៩ អនក្រ.បក ស្តីពីការសុំទារកកំព្រា ឬ កុមារកំព្រាទៅចិញ្ចឹមជាកូននៅបរទេស ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០១) ។ម្យ៉ាងវិញទៀត តាមរយៈការបង្កើតសុំកូន ដើម្បីកសាងទំនាក់ទំនងដែលយកឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមកជាមេបាតែមួយគូ ដូចគ្នាជាមួយនឹងទំនាក់ទំនងជាមួយកូនបង្កើត កូនសុំនោះគួរមានអាយុក្រោមអាយុចូលរៀន ។ សុំកូនពេញលេញ គឺជាប្រព័ន្ធដែលផ្តល់ឪពុកម្តាយដល់កុមារតូចដែលត្រូវការបីបាច់ថែរក្សា ដូច្នេះ មាត្រានេះ ជាគោលការណ៍ កម្រិតតែចំពោះកុមារដែលមានអាយុតិចជាង ៨ (ប្រាំបី) ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១២ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ហាមឃាត់ការកម្រិតដោយបញ្ញត្តិច្បាប់លើចំនួនកូនសុំដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមតែមួយ ហើយកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រាដដែលបញ្ញត្តថា "ជនដែលមានបំណងសុំកុមារធ្វើជាកូនសុំ មិនត្រូវហាមឃាត់សុំកូននោះដោយបញ្ញត្តិច្បាប់ ដោយសំអាងថា ជននោះមានកូនខាន់ស្លារួច ឬ កូនខាន់ស្លានឹងកើតមកនៅពេលខាងមុខឡើយ" មានន័យថា ហាមឃាត់ផងដែរចំពោះការដាក់ល័ក្ខខ័ណ្ឌលើលក្ខណសម្បត្តិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមថា ត្រូវតែគ្មានកូន ។ ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ក៏មិនមានកម្រិតចំនួនកូនសុំដែរ ។ មាត្រា ៣១៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់របស់ប្រទេសកម្ពុជា កម្រិតចំនួនកូនសុំត្រឹមម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ មាត្រា ១១០ នៃច្បាប់ស្តីពី អាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារ បានកំណត់យកចំនួនត្រឹម ២ នាក់ ។

មាត្រា ៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា កូនសុំត្រូវជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ នៅលីវ ឬ មិនដែលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ ចំពោះសុំកូនធម្មានុរូបកម្ម (ដែលក្លាយជាកូនមានខាន់ស្លា) នៅប្រទេសបារាំង ពីមុនកំណត់អាយុក្រោម ៥ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែ បច្ចុប្បន្នគឺកំណត់អាយុក្រោម ១៥ ឆ្នាំ ។ ម្យ៉ាងទៀត ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់ប្រទេសអ៊ីតាលី ឆ្នាំ ១៩៨៣ កំណត់ថា កុមារដែលអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃសុំកូន ត្រូវតែជាអនីតិជន ប៉ុន្តែ

ពីមុន បានកំណត់យកអាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ ។ មាត្រា ៨១៧-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កំណត់ថា ជាគោលការណ៍ កូនសុំត្រូវមានអាយុក្រោម ៦ ឆ្នាំ នៅពេលដាក់ពាក្យសុំស្មុំកូន ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលកុមារមានអាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ ហើយកុមារនោះបានទទួលការបីបាច់រក្សាពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមតាំងពីមុនពេលគ្រប់អាយុ ៦ ឆ្នាំ នេះ ជាករណីលើកលែង ទោះបីជាកុមារមានអាយុ ៨ ឆ្នាំ ក៏មិនមានបញ្ហាអ្វីដែរ ។ ច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេសរបស់កម្ពុជា ដែលត្រូវបានតាក់តែងឡើងឆ្នាំ ២០០៩ កំណត់អាយុក្រោម ៨ ឆ្នាំ នៅពេលដាក់ពាក្យសុំស្មុំកូន (កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ៣១៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "គេអាចសុំបានតែកូនមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ, ប្រសិនបើកូនដែលសុំមកនោះវា ស្លាប់ទៅ ហើយគ្មានកូនទៀតទេ គេអាចសុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន" ។

មាត្រា ៣១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "កូនសុំនោះត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ" ។

មាត្រា ១១០ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : "គេអាចសុំកូនបានត្រឹម ២ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រសិនបើកូនដែលសុំមកនោះ មានមួយណាស្លាប់ គេអាចសុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន ។ កូនចិញ្ចឹមត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ" ។

មាត្រា ១០១១.- ការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយ

ដើម្បីបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលឪពុកម្តាយនោះ មិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ឬ ករណីដែលមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយ ការបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀត ដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

(កំណត់)

ស្មុំកូនពេញលេញ គឺជាការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងជាមួយឪពុកម្តាយបង្កើត និង មានគោលដៅយកកូនសុំនោះចូលទាំងស្រុងក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមានទំនាក់ទំនងផលប្រយោជន៍យ៉ាងជ្រាលជ្រៅជាមួយនឹងកុមារនោះ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពពិបាកនឹងទទួលការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ក្នុងករណីដែលការជំទាស់របស់ឪពុកម្តាយបង្កើតបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនោះ ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត មិនចាំបាច់ឡើយ ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីស្មុំកូនអឺរ៉ុប បញ្ញត្តថា ចំពោះកូនមានខាន់ស្លា ចាំបាច់ត្រូវមាន

ការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ហើយចំពោះកូនឥតខាន់ស្លា ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីម្តាយ ហើយក្នុងករណីដែលគ្មានឪពុកម្តាយ ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីជនដែលអនុវត្តអំណាចមេបាជំនួស ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ ស្ថាប័នដែលអាចជំនួសអ្នកទាំងនេះបាន ។ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រានេះដែលចែងអនុញ្ញាតឱ្យមានការចែងក្នុងច្បាប់ថា មិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយចំពោះសុំកូនឡើយ ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយត្រូវបានដកហូតអំណាចមេបា ឬ សិទ្ធិបីបាច់ថែរក្សាគ្រប់គ្រងកូន ។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ ក៏ទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយដែរ (មាត្រា ១៧៤៨) ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបានជាបន្តឥតដាច់ ឬ ករណីដែលលំនៅឋានរបស់ឪពុកម្តាយមិនច្បាស់លាស់ មិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមឡើយ ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំងក៏បញ្ញត្តដែរថា ក្នុងករណីដែលសុខភាព និង ស្មារតីរបស់កុមារប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ ហើយឪពុកម្តាយមិនអើពើ ការមិនយល់ព្រមគឺជាការបំពានលើសិទ្ធិយល់ព្រម ដូច្នេះ ក៏មិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមដែរ (មាត្រា ៣៤៧ និង មាត្រា ៣៤៨-២) ។ មាត្រា ៨១៧-៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុនទាមទារឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយដើម្បីបង្កើតសុំកូន ហើយក៏ចែងលើកលែងនូវករណីដែលមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមដែរ ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើកំណត់អាយុរបស់កូនដែលអាចត្រូវបានសុំបានខ្ពស់ (ដោយវិសោធនកម្មនៃមាត្រា ១១០០) នៅប្រទេសបារាំង ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្មេងដែលមានអាយុលើសពី ១៣ ឆ្នាំ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង) រីឯរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា តម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីក្មេងអាយុលើសពី ១២ ឆ្នាំ (មាត្រា ៨៦០២ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ហើយប្រទេសកម្ពុជាក៏ដូចគ្នាដែរ ទាក់ទងនឹងទស្សនៈដែលការពារសិទ្ធិបញ្ចេញទស្សនៈរបស់ក្មេង (មាត្រា ១២ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ) ចាំបាច់ត្រូវមានវិធានការផ្សេងៗនានា ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៤៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ៣២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "ឪពុក និង ម្តាយមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លានៃកូនដែលឱ្យគេសុំនោះ ឬ បើគ្មានឪពុកម្តាយទេ, ជនជាអាណាព្យាបាលនៃកូននោះត្រូវឱ្យសេចក្តីព្រមព្រៀងរបស់ខ្លួនក្នុងកិច្ចសន្យាសុំកូននោះ" ។

មាត្រា ១១២ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : "ដើម្បីឱ្យការសុំកូនសំរេចទៅបាន ត្រូវមានការព្រមព្រៀងពីឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលនៃកូនដែលសុំនោះ ។ បើជាទារកដែលគេបោះបង់ចោល ត្រូវមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋអំណាចឃុំ ឬ សង្កាត់" ។

មាត្រា ១០១២.- មូលដ្ឋានវិនិច្ឆ័យនៃការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ

សុំកូនពេញលេញ ត្រូវបានបង្កើតឡើង នៅក្នុងករណីដែលមានការពិបាកយ៉ាង

ខ្វាំង ឬ មិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ មានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត បើយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ពិសេស ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូននោះ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តអំពីមូលដ្ឋានសារធាតុដើម្បីវិនិច្ឆ័យក្នុងករណីដែលតុលាការបង្កើតសុំកូន ។ ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា មិនសមរម្យឱ្យឪពុកម្តាយគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូន ដូចជាករណីដែលឪពុកម្តាយបាត់ខ្លួន ឬ មានវិបត្តិផ្នែករាងកាយដែលធ្វើឱ្យមានការពិបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារ ឬ ឪពុកម្តាយដែលធ្វើបាប ឬ បោះបង់កូនចោល ហើយយល់ឃើញថា ដើម្បីផលប្រយោជន៍កុមារ ចាំបាច់ត្រូវតែបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយនោះ ហើយបង្កើតសុំកូនជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ទើបតុលាការអាចសម្រេចឱ្យបង្កើតសុំកូនបាន ។

មាត្រា ៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអាចធ្វើការប្រកាសសុំកូនបាន តែក្នុងករណីដែលបានជឿជាក់ថា សុំកូននោះនឹងធានាដល់ផលប្រយោជន៍របស់កុមារប៉ុណ្ណោះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់ជាពិសេសថា តាមការប្រកាសសុំកូននេះ នឹងផ្តល់ឱ្យកុមារនូវគ្រួសារដែលមានស្ថិរភាព និង ភាពសុខដុមរមនា ។ មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក៏បញ្ញត្តដែរថា ប្រព័ន្ធសុំកូនត្រូវធានាថា ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារត្រូវស្ថិតក្នុងការពិចារណាខ្ពស់បំផុត ។ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៥៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៤១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ មាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស ច្បាប់អង់គ្លេស និង កថាខណ្ឌ C មាត្រា ១៣ នៃក្រមឯកភាពស្តីពីសុំកូនរបស់អាមេរិក ក៏ទាមទារឱ្យសុំកូនឆ្លើយតបដោយជាក់លាក់ទៅនឹងសុខុមាលភាពកុមារ និង ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារដែរ ។

មាត្រានេះក៏យកលំនាំដូចគ្នាតាមមាត្រា ៨១៧-៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន មាត្រា ៣៤៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ៧ មាត្រា ៨ និង មាត្រា ២៥ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនជាអនីតិជនរបស់អ៊ីតាលីដែលចែងថា អាចបង្កើតសុំកូនបានចំពោះកូនដែលត្រូវបានបោះបង់ ដែលមិនអាចទទួលបានការបីបាច់ថែរក្សាឱ្យបានសមរម្យពីឪពុកម្តាយ ឬ កុមារដែលត្រូវការពារជាចាំបាច់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៣-១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៧៤១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់, មាត្រា ២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ

មាត្រា ១០១៣.- អំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម

ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ តុលាការត្រូវពិចារណាលើស្ថានភាពដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បានធ្វើ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយ

ជាកូនសុំ ជាគោលការណ៍ យ៉ាងតិច ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបានបញ្ញត្តអំពីអំឡុងពេលកំណត់មួយនៃការសាកល្បងចិញ្ចឹម ដើម្បីពិនិត្យមើលជាក់ស្តែងថា តើឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែរ ឬទេ ហើយតើអាចបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អជាមួយកូនសុំដែរ ឬទេ និងថា តើមានភាពចុះសម្រុងគ្នារវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ ឬយ៉ាងណា ។

មាត្រា ១៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប ចែងថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវពិនិត្យមើលស្ថានភាពគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនសុំដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមថា តើសុំកូនឆ្លើយតបនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែរ ឬទេ ក្នុងអំឡុងពេលសមរម្យចាំបាច់ដើម្បីឱ្យអាចវាយតម្លៃបានគ្រប់គ្រាន់ ។ មាត្រា ៨១៧-៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង មាត្រា ១២ នៃក្រមឯកភាពស្តីពីសុំកូនរបស់អាមេរិក ជាដើម បានកំណត់អំឡុងពេលជាគោលការណ៍ ចំនួន ៦ ខែ ប៉ុន្តែ ប្រទេសអ៊ីតាលីកំណត់ ១ ឆ្នាំ រីឯមាត្រា ២៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស កំណត់ ២ ឆ្នាំ ហើយមាត្រា ១៧៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ កំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមានកំណត់ហេតុនៃស្ថានភាពគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារតាំងពីដើមមក នៅក្នុងមណ្ឌលពិគ្រោះស្តីពីកុមារ ជាអាទិ៍ ហើយតុលាការអាចយកឯកសារទាំងនោះមកធ្វើជាធនធានសម្រាប់ការវិនិច្ឆ័យបាន នោះតុលាការអាចប្រើប្រាស់ឯកសារបាន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៤៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ១០១៤.- ការបញ្ចប់ទំនាក់ញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ត្រូវបញ្ចប់ ដោយសុំកូនពេញលេញ ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះមិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយម្ខាងទៀត និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយម្ខាងទៀតនោះ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១០០៨ (សុំកូនដោយសហការរវាងប្តីប្រពន្ធ) នៃក្រមនេះ ។

(កំណត់)

របបសុំកូនពេញលេញមានគោលបំណងចិញ្ចឹមកុមារដែលបានសុំ ឱ្យដូចជាកូនបង្កើតក្នុងមជ្ឈដ្ឋានគ្រួសារដែលមានស្ថិរភាពល្អ ដូច្នេះ កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ។ បានសេចក្តីថា ការចូលជ្រៀតជ្រែក ឬ ការរំខានមិនសមស្របពីឪពុកម្តាយបង្កើត ដូចជា ការទាមទារយកកូនវិញ ឬ ការទាមទារចរចាជួបកូន

ជាដើម ត្រូវហាមឃាត់ ហើយអំពើតាមទំនើងដូចជាការទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ចពីកូន នៅពេលដែលកូននោះពេញវ័យជាដើម ក៏ចាំបាច់ត្រូវដាក់ការរឹតត្បិតផងដែរ ។ ហេតុដូច្នេះ មាត្រានេះបានកំណត់ឱ្យបញ្ចប់ និង ផ្ដាច់ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្ដាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើតនោះ តាមរយៈការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ។

ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងសុំកូនដែលជាកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ដូចជាកូនសុំដែលជាកូនចុងការសុំកូនដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងជាការគ្រប់គ្រាន់ ហើយចំពោះការគ្រប់គ្រងថែរក្សាក្នុងនាមជាឪពុក ឬ ម្ដាយបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត មិនចាំបាច់ឱ្យមានការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុក ឬ ម្ដាយបង្កើតនោះ និង ជាមួយញាតិលោហិតរបស់ឪពុក ឬ ម្ដាយបង្កើតនោះឡើយ ។

កថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីសុំកូនអឺរ៉ុប បានកំណត់ថា សុំកូនបង្កើតឱ្យមានទំនាក់ទំនងតតិយុត្តរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ដូចគ្នានឹងទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្ដាយ និង កូនមានខាន់ស្លាដែរ ហើយជាមួយគ្នានេះ ក៏រំលត់នូវទំនាក់ទំនងញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្ដាយបង្កើតផងដែរ ក៏ប៉ុន្តែនៅពេលដែលកូនសុំជាកូនមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លា ឬ កូនសុំរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតរបស់ឪពុក ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹមបញ្ញត្តិច្បាប់អាចកំណត់ទុកជាមុនថា សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះ ត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួនដែលមានចំពោះកូនសុំ ។ រាល់បណ្ដាប្រទេសដែលអនុម័តយកសុំកូនពេញលេញ ឬ សុំកូនដោយផ្ដាច់ទំនាក់ទំនង តែងតែមានបញ្ញត្តិប្រភេទនេះជានិច្ច ‹ មាត្រា ៣៥៦ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង មាត្រា ១៧៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ និង មាត្រា ២៦៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីស្វីស ជាដើម› ។

‹ មាត្រាពាក់ព័ន្ធ›

មាត្រា ៨១៧-៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៥៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ១០១៥.- អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញ

១-ដោយបង្កើតសុំកូនពេញលេញ កូនសុំត្រូវទទួលបាននូវឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និង ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ច ដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ។

២-កូនសុំ អាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬ នាមត្រកូលមុនសុំកូនបាន ។

៣-កូនសុំ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលប្ដីប្រពន្ធណាម្ខាង ក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹម របស់កូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុកបង្កើត ឬ

ម្ដាយបង្កើត និង ឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹម ។

(កំណត់)

មាត្រានេះបញ្ញត្តថា កូនសុំត្រូវបានធ្វើឱ្យដូចជាកូនមានខាន់ស្លាទាំងស្រុង ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់កូនសុំជាមួយនឹងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ហើយមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតដែរ ។ បានសេចក្ដីថា កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម (នាមត្រកូលរបស់ក្មេងនៅកម្ពុជា ជាទម្លាប់ គេអនុញ្ញាតឱ្យជ្រើសរើស) ហើយនៅពេលដែលកូនសុំជាអនីតិជន កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ។ ដូចជាកូនបង្កើតដែរ កូនសុំក៏មានសិទ្ធិទទួលអាហារកាតព្វកិច្ច ឬ សន្តតិកម្មពីឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ គឺជាប្រព័ន្ធដែលមានបំណងគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនសុំ ដោយកក់ក្ដៅ ដូចជាកូនបង្កើត នៅក្នុងគ្រួសាររបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ដូច្នេះ ឋានៈរបស់កូនសុំនោះត្រូវបានធានាឱ្យដូចជាកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្ដីពីសុំកូនអឺរ៉ុប បញ្ញត្តថា សុំកូនផ្ដល់ចំពោះឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនូវគ្រប់សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលឪពុកម្ដាយបង្កើតមានចំពោះកូនមានខាន់ស្លា ក្នុងទំនាក់ទំនងចំពោះកូនសុំ ហើយក៏ផ្ដល់ឱ្យកូនសុំនោះនូវគ្រប់សិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដែលកូនមានខាន់ស្លាមានចំពោះឪពុកម្ដាយបង្កើត ក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់កូនសុំនោះចំពោះឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមដែរ ។ សុំកូនពេញលេញ ក្នុងបណ្ដាប្រទេសដូចជា ប្រទេសអ៊ីតាលី អាល្លឺម៉ង់ បារាំង សហរដ្ឋអាមេរិក (មាត្រា ៨៦១៦ ដល់ មាត្រា ៨៦១៨ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ប្រទេសអង់គ្លេស និង ស្វីស ជាដើម សុទ្ធតែមានបញ្ញត្តិបែបនេះ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨០៩ មាត្រា ៨១០ និង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៨១៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន. មាត្រា ៣៥៥ មាត្រា ៣៥៦ មាត្រា ៣៥៧ និង មាត្រា ៣៥៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ៣២៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "សុំកូននេះមានអានុភាពឱ្យកូននោះ ឆ្លងពីភាពជាកូននៃគ្រួសារមានខាន់ស្លា ឬ ឥតខាន់ស្លាមួយ ទៅជាកូននៃគ្រួសាររបស់អ្នកសុំវិញ" ។

មាត្រា ៣២៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "កូនសុំត្រូវយកនាមត្រកូលនៃឪពុកសុំ. កូនសុំត្រូវមានកាតព្វកិច្ច និង ករណីយកិច្ច ចំពោះឪពុកសុំ និង គ្រួសាររបស់ឪពុកសុំ ដូចជាកូនបង្កើតដែរ" ។

មាត្រា ៣២៧ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់កម្ពុជា : "ឪពុកសុំត្រូវបីបាច់រក្សាកូនសុំ ដូចជាកូនខ្លួនបង្កើតដែរ" ។

មាត្រា ១១៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : "កូនចិញ្ចឹមត្រូវយកនាមត្រកូលនៃអ្នកសុំ ហើយមានសិទ្ធិ និង ករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត" ។

មាត្រា ១០១៦.- ការកាត់កាល់នៃសុំកូនពេញលេញ

១-បើយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ពិសេសដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ

តុលាការអាចកាត់កាល់ភាគីនៃសុំកូនបាន តាមពាក្យសុំរបស់កូនសុំ ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ តំណាងអយ្យការ លុះត្រាតែក្នុងករណីដែលត្រូវនឹងចំណុចទាំងអស់ ដែលកំណត់នៅក្នុងចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមនេះ :

ក- បើមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បោះបង់កូនសុំចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។

ខ- បើឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ ។

២-ការកាត់កាល់ ពុំអាចធ្វើបានឡើយ ក្រៅពីយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ។

(កំណត់)

សុំកូនពេញលេញ មានបំណងផ្តល់នូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដូចជាកូនបង្កើត ដូច្នេះ ជាគោលការណ៍ ការកាត់កាល់មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ឡើយ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលការបន្តទំនាក់ទំនងសុំកូនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ផលប្រយោជន៍កុមារ ឬ ក៏ក្នុងករណីដែលអាចរំពឹងបាននូវការគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយគ្រប់គ្រាន់ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ជាករណីលើកលែង បញ្ញត្តិនេះទទួលស្គាល់ការរំលាយសុំកូនបាន ។

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ១៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីសុំកូនអឺរ៉ុប កំណត់ថា ក្នុងអំឡុងពេលដែលកូនសុំមិនទាន់ដល់នីតិភាព សុំកូនអាចត្រូវបានលុបចោលបាន តាមការសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ឬ អាជ្ញាធររដ្ឋបាល តែក្នុងករណីដែលមានមូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរប៉ុណ្ណោះ ។ បើមើលជាឧទាហរណ៍នៃបញ្ញត្តិច្បាប់របស់បណ្តាបស្ចឹមប្រទេសដែលមិនទទួលស្គាល់របបកាត់កាល់ មានដូចជាមាត្រា ៣៥៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង និង ច្បាប់ប្រទេសអង់គ្លេស ស្វីស អ៊ីតាលី និង ស៊ុយអែត ជាដើម ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ១៧៦០ និង ១៧៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់ មាត្រា ១៨ និង មាត្រា ១៩ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនដាណឺម៉ាក និង មាត្រា ៨១៧-១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន ជាដើម បានទទួលស្គាល់ការកាត់កាល់ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពជាក់លាក់មួយ (ដូចជាករណីដែលសមស្របទៅនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ឬ ករណីដែលមានការបំពានករណីយកិច្ចរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចជាការវាយធ្វើបាបដោយហិង្សាដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាដើម) ។ នៅរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ការលុបចោលដីកាសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដោយយកវិបត្តិក្នុងអភិវឌ្ឍន៍តាំងពីមុនពេលសុំកូន ឬ វិបត្តិផ្នែកស្មារតី ជាដើម មកជាមូលហេតុ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ក្នុងអំឡុងពេល ៥ ឆ្នាំ ហើយរបបលុបចោលនេះមានលក្ខណៈសារធាតុជាការកាត់កាល់ ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៩ និង មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៦០ និង មាត្រា ១៧៦៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ១១៣ នៃច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និង គ្រួសារកម្ពុជា : "តុលាការប្រជាជន អាចបដិសេធកិច្ចសន្យា (សុំកូន) បាន តាមពាក្យប្តឹងសុំរបស់កូនចិញ្ចឹម របស់ជនទាំងឡាយ ឬ របស់អង្គការផ្សេងៗ ដែលធ្វើឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនចិញ្ចឹមនោះ" ។

មាត្រា ១០១៧.- អានុភាពនៃការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ

ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះ ដែលត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយសុំកូនពេញលេញ ត្រូវកើតឡើងវិញ គិតចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះអនុម័តយកទស្សនៈនៃការបង្កើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត និង ញាតិភាពជាមួយញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ដែលត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការបង្កើតសុំកូន នៅពេលដែលសុំកូនពេញលេញត្រូវបានរំលាយដោយការកាត់កាល់ ។

នៅក្នុងនីតិកម្មដែលទទួលស្គាល់ការកាត់កាល់ នៅមានការខ្វែងគំនិតគ្នាលើចំណុចថា តើញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត និង គ្រួសាររបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលបានបញ្ចប់ដោយការបង្កើតសុំកូន ត្រូវបានបង្កើតឡើងវិញ ដោយស្វ័យប្រវត្តិ ឬ យ៉ាងណានោះ ។ ប្រទេសជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ អូស្ត្រាលី និង រុស្ស៊ី ជាដើម ប្រកាន់យកទស្សនៈនៃការបង្កើតឡើងវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ ចំណែកឯប្រទេសដាណឺម៉ាកប្រកាន់យកជំហរផ្សេងៗខុសគ្នា អាស្រ័យទៅតាមអាយុរបស់កុមារ ឬ មូលហេតុនៃការកាត់កាល់ ជាដើម ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៨១៧-១១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីជប៉ុន, មាត្រា ៣៥៩ និង មាត្រា ៣៦៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង, មាត្រា ១៧៤៦ និង មាត្រា ១៧៦៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីអាល្លឺម៉ង់

មាត្រា ១០១៨.- ការចុះបញ្ជី និង ការរក្សាការសម្ងាត់នៃសុំកូនពេញលេញ

ប្រសិនបើបានបង្កើតសុំកូនពេញលេញ បញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំ ត្រូវធ្វើជាថ្មី ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើត ឬ សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬ ឯកសារដកស្រង់នៃបញ្ជីកំណើត មិនត្រូវសរសេរចំណុចស្តីពីសុំកូនឡើយ ។

(កំណត់)

ក្នុងករណីដែលសុំកូនពេញលេញគឺជាការសង្គ្រោះចំពោះកុមារអភ័ព្វ ការបង្ហាញនូវអង្គហេតុនៃសុំកូន អាចបំពានភាពឯកជន ហើយផ្តល់បច្ច័យអាក្រក់ដល់ការរីកចម្រើនល្អតលាស់ដ៏ល្អរបស់កុមារ ។ ម្យ៉ាងទៀត ការបង្ហាញដូច្នេះ

ក៏នាំឱ្យមានហានិភ័យ ដូចជាការមកជ្រៀតជ្រែកដោយគ្មានការរំពឹងទុកពីសំណាក់ឪពុកម្ដាយបង្កើត ដែលធ្វើឱ្យស្ថានភាពគ្រួសារកូនសុំ មានភាពច្របូកច្របល់ ឬ មិនអាចរក្សាបាននូវបរិស្ថានរីកចម្រើនល្អគួរសមដែលមានលំនឹងសម្រាប់កុមារ ។ ដូច្នេះហើយ មាត្រានេះបានកំណត់ថា បញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន និង សំបុត្រកំណើតថ្មី របស់សុំកូនដែលធ្វើឡើងដោយការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ មិនត្រូវសរសេរអំពីឈ្មោះរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើត ឬ ចំណុចស្ដីពីសុំកូនឡើយ ហើយត្រូវចុះថា ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម គឺជាឪពុកម្ដាយបង្កើត ។

មាត្រា ៣៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង បញ្ញត្តថា សាលក្រម ឬ សាលដីកាដែលប្រកាសបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ត្រូវចុះនៅក្នុងបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាននៅកន្លែងកំណើតរបស់កូនសុំ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ ថ្ងៃ តាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយសរសេរនូវថ្ងៃ និង ម៉ោងកំណើត ទីកន្លែងកំណើត ឈ្មោះឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ជាអាទិ៍ ដោយមិនចុះអ្វីទាក់ទងនឹងឪពុកម្ដាយបង្កើតឡើយ ហើយការចុះបញ្ជីនេះនឹងជំនួសឱ្យសំបុត្រកំណើតរបស់កូនសុំ ។ ក្នុងរដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ក្នុងករណីសុំកូនពេញលេញ សំបុត្រកំណើតថ្មីដែលធ្វើឱ្យឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមដូចជាឪពុកម្ដាយបង្កើត ត្រូវបានចេញ ហើយសំបុត្រកំណើតចាស់ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងស្រោមសំបុត្រ និង បិទជិត ហើយបោះត្រា (មាត្រា ៨៦១៥ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ, មាត្រា ៣៥៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបារាំង

មាត្រា ១០១៩.- សិទ្ធិដឹងអំពីកំណើតខ្លួន របស់កូនសុំពេញលេញ

កូនសុំពេញលេញ ដែលបានក្លាយជានីតិជន អាចទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវព័ត៌មានក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងស្ដីពីសុំកូនបាន ។ ប៉ុន្តែ បញ្ញត្តិនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះករណីដែលមានគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវ ។ ចំពោះការរក្សាទុកសំណុំរឿង និង វិធីទាមទារឱ្យបង្ហាញ ជាអាទិ៍ ត្រូវកំណត់នៅក្នុងបទ-ប្បញ្ញត្តិរបស់តុលាការ ។

(កំណត់)

មាត្រា ៩២០០ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា កំណត់ថា ការមើលឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេចស្ដីពីសុំកូន ដូចជាពាក្យសុំនៃសុំកូន លិខិតលះបង់អំណាចមេបា លិខិតយល់ព្រម របាយការណ៍ពីស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ជាដើម មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ លើកលែងតែមានស្ថានភាពជាពិសេស និង បញ្ជាក់មូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធបង្ហាញព័ត៌មានទាក់ទងនឹងកូនសុំ ត្រូវបានរៀបចំដែរ ដោយមានខ្លឹមសារថា ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្ដាយបង្កើតជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និង មានពាក្យសុំរបស់កូនសុំដែលមានអាយុលើសពី ២១ ឆ្នាំ ស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ឬ មន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុក អាចបង្ហាញនូវឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើតដល់កូនសុំបាន ហើយប្រសិនបើមានការ

យល់ព្រមពីកូនសុំដែលបានដល់នីតិភាព ស្ថាប័នសម្របសម្រួលសុំកូន ឬ មន្ទីរសង្គមកិច្ចស្រុក ក៏អាចបង្ហាញនូវឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់កូនសុំដល់ឪពុកម្ដាយបង្កើតបានដែរ (មាត្រា ៩២០៣ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។ ក្រៅពីនេះ ក៏មានប្រព័ន្ធរៀបចំឱ្យមានការជួបមុខដោយផ្ទាល់រវាងកូនសុំដែលបានដល់នីតិជន និង ឪពុកម្ដាយបង្កើត ឬ បងប្អូនបង្កើត ផងដែរ ប្រសិនបើមានការយល់ព្រមជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ (មាត្រា ៩២០៤ និង មាត្រា ៩២០៥ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា) ។

យោងតាមការពិភាក្សា មាត្រានេះមិនកំណត់ឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្ដាយបង្កើតជាល័ក្ខខ័ណ្ឌឡើយ ហើយទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិទាមទារឱ្យបង្ហាញនូវសំណុំរឿងស្ដីពីសុំកូនដែលតុលាការរក្សាទុក ក្នុងករណីដែលមានភាពចាំបាច់ក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺរបស់កូនសុំដែលបានដល់នីតិភាព ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ គោលបំណងសមស្របផ្សេងទៀត ។ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ ទទួលស្គាល់សិទ្ធិដឹងអំពីប្រភពកំណើតរបស់ខ្លួនរបស់កុមារ ដូច្នេះ បញ្ហាប្រឈមនៅពេលខាងមុខ គឺការថ្លឹងថ្លែងរវាងសិទ្ធិរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើតដែលមិនចង់ឱ្យស្គាល់ ឬ ការទាមទារការរក្សាការសម្ងាត់ ជាមួយនឹងសិទ្ធិរបស់កុមារក្នុងការដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន ។

(មាត្រាពាក់ព័ន្ធ)

មាត្រា ៩២០៣ នៃក្រមគ្រួសាររដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៧ នៃអនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ

កថាភាគទី ២ សុំកូនធម្មតា

មាត្រា ១០២០.- ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា

១-បុគ្គលដែលមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ អាចដាក់ពាក្យសុំជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ទៅតុលាការ ឱ្យបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន ។ ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវជាបុព្វញាតិរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬ បុគ្គលដែលមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមឡើយ ។

២-ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ជាអនីតិជន អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ក្នុងនាមជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

(កំណត់)

មាត្រានេះមានគោលបំណងបង្កើតប្រព័ន្ធសុំកូនធម្មតា (សុំកូនសាមញ្ញ) នៅប្រទេសកម្ពុជា ជាទម្រង់ដែលសម្រួលសុំកូនពេញលេញដែលជារបបដែលដាក់កូនសុំទៅក្នុងការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងរបស់គ្រួសាររបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ហើយកាត់ផ្ដាច់ទាំងស្រុងនូវទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសារឪពុកម្ដាយបង្កើតនោះ ។ ប្រព័ន្ធសុំកូនធម្មតានេះត្រូវបានបង្កើតឡើង

ច្បាប់
ស្តីពី
នីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនមែនជាបណ្តឹង

ROYAUME DU CAMBODGE • LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL •

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៧១០/០១៣

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

អ្នកតំណាងដោយផ្អែកលើការអនុញ្ញាតរបស់តុលាការដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១៩ (លក្ខណសម្បត្តិនៃអ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ) ខាងលើនេះ ។

មាត្រា ២១.- ការអនុវត្តដូចគ្នា តាមបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥៥ (ករណីដែលសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិមិនរលត់) មាត្រា ៥៦ (ហេតុនៃការរលត់នូវសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិ) និង មាត្រា ៥៧ (វិធានការក្នុងករណីនៃការខ្វះសិទ្ធិតំណាង) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះអ្នកតំណាងដោយអាណត្តិ ។

ជំពូកទី ៤
ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

មាត្រា ២២.- បន្ទុកនៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

១- ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំតាមនីតិវិធីនៃរឿងក្តីដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវបង់ពន្ធចំនួន ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ។

២- បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦២ (ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីតុលាការក្រៅពីពន្ធ) និង មាត្រា ៦៣ (ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីកាតី) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះប្រាក់ប្រដាប់ក្តីក្រៅពីពន្ធដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសក្នុងច្បាប់នេះ ។

៣- ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និងទី ២ ខាងលើនេះ
គឺជាបន្ទុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ
លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានកំណត់ពិសេសអំពីអ្នកទទួលបន្ទុកនោះក្នុងច្បាប់នេះ ។

៤- ចំពោះរឿងក្តីដែលតំណាងអយ្យការបានដាក់ពាក្យសុំ ឬ រឿងក្តីដែលតុលាការបានចាប់ផ្តើមដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និងទី ២ ខាងលើនេះ ជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ ។

៥- បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៦៤ (ភាគដែលត្រូវទទួលបន្ទុក និង ការសងវិញនូវប្រាក់ប្រដាប់ក្តីដែលបានបង់រួចហើយ) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលមានជនច្រើននាក់ដែលត្រូវទទួលបន្ទុកប្រាក់ប្រដាប់ក្តីដោយរួមគ្នា ។

ROYAUME DU CAMBODGE • LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL

៦- ក្នុងករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវបង់ពន្ធដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបានបង់ពន្ធនោះទេ តុលាការត្រូវកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ និង បង្គាប់ឲ្យបង់ពន្ធនោះ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យសុំមិនបានបង់ពន្ធនោះទេ តុលាការត្រូវលើកលិខិតពាក្យសុំចោលដោយដីកាសម្រេច ។

៧- ចំពោះដីកាសម្រេចលើកចោលលិខិតពាក្យសុំដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ៦ ខាងលើនេះ អាចប្តឹងជំទាស់បាន ។

៨- ដើម្បីប្តឹងជំទាស់ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៩ (បណ្តឹងជំទាស់) នៃច្បាប់នេះ ត្រូវបង់ពន្ធចំនួន ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ។ បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ៦ ខាងលើនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងជំទាស់មិនបានបង់ពន្ធនោះ ។

មាត្រា ២៣.- ដីកាសម្រេចអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

១- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់សម្រេចអំពីអ្នកទទួលបន្ទុក ឬ ចំនួនទឹកប្រាក់នៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តីដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ២២ (បន្ទុកនៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តី) ខាងលើនេះ តុលាការត្រូវកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់នៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តីនោះ និង ត្រូវចេញដីកាសម្រេចអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តីនោះ ព្រមជាមួយគ្នានឹងដីកាសម្រេចអំពីរឿងក្តីនោះ ។

២- ក្នុងករណីដែលមានស្ថានភាពពិសេស តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យជនពាក់ព័ន្ធដែលមិនមែនជាជនដែលត្រូវទទួលបន្ទុកនូវប្រាក់ប្រដាប់ក្តីតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ ទទួលបន្ទុកនូវប្រាក់ប្រដាប់ក្តីទាំងស្រុង ឬ មួយភាគបាន ។

៣- ចំពោះដីកាសម្រេចអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តី មានតែជនដែលត្រូវបានបង្គាប់ឲ្យទទួលបន្ទុកប្រាក់ប្រដាប់ក្តីនេះទេ ដែលអាចប្តឹងជំទាស់បាន ប៉ុន្តែមិនអាចប្តឹងជំទាស់ដោយឯករាជ្យបានឡើយ ។

មាត្រា ២៤.- ការអនុវត្តដោយបង្ខំអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

១- ម្ចាស់បំណុលលើប្រាក់ប្រដាប់ក្តី អាចអនុវត្តដោយបង្ខំ ដោយផ្អែកលើដីកាសម្រេចអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តីបាន ។

២- បញ្ញត្តិនៃគន្ថីទី ៦ (ការអនុវត្តដោយបង្ខំ) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះការអនុវត្តដោយបង្ខំដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ប៉ុន្តែមិនចាំបាច់ធ្វើការបញ្ជូនដីកាសម្រេចមុនពេលអនុវត្តទេ ។

ROYAUME DU CAMBODGE • LE MINISTRE DU PALAIS ROYAL

៣- បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៣០៥ (ការផ្អាកអានុភាពនៃដីកាសម្រេចដើម) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ ចំពោះករណីដែលមានបណ្តឹងជំទាស់ ចំពោះដីកាសម្រេចអំពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តី ។

មាត្រា ២៥.- ការបង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជំនួសជាមុន

ចំពោះប្រាក់ប្រដាប់ក្តីសម្រាប់ការពិនិត្យភស្តុតាង ការកោះហៅ ការជូនដំណឹង និង ការចាត់ចែងចាំបាច់ផ្សេងទៀត ដែលធ្វើឡើងដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់តុលាការ រដ្ឋត្រូវបង់ជំនួសជាមុន ប៉ុន្តែចំពោះសកម្មភាពដែលត្រូវការប្រាក់ប្រដាប់ក្តី តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យជនពាក់ព័ន្ធបង់ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីនោះជាមុនបាន ។

ជំពូកទី ៥
ការវិនិច្ឆ័យ

មាត្រា ២៦.- របៀបដាក់ពាក្យសុំ និងចំណុចដែលត្រូវសរសេរក្នុងពាក្យសុំ

១- ពាក្យសុំអាចធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់បាន លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសក្នុងច្បាប់នេះ ឬ ច្បាប់ផ្សេងទៀត ។

២- នៅក្នុងលិខិតនៃពាក្យសុំត្រូវសរសេរបញ្ជាក់នូវចំណុចខាងក្រោមនេះ ៖

ក- ឈ្មោះ ឬ នាមករណ៍ និង អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ ហើយនិងឈ្មោះ និង អាសយដ្ឋានរបស់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ ។

ខ- ខ្លឹមសារនៃដីកាសម្រេច ឬ សកម្មភាពផ្សេងទៀតរបស់តុលាការដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំទាមទារ និងអង្គហេតុដែលជាមូលហេតុនៃការទាមទារនោះ ។

៣- ដើម្បីដាក់ពាក្យសុំដោយផ្ទាល់មាត់ អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍នូវចំណុចនីមួយៗ ដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ ខាងលើនេះ នៅចំពោះមុខក្រឡាបញ្ជី ។ ក្នុងករណីនេះក្រឡាបញ្ជីត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ និង ចុះហត្ថលេខា ។ កំណត់ហេតុនោះត្រូវបានចាត់ទុកជាលិខិតពាក្យសុំ ។

៤- ក្នុងករណីដែលមានឯកសារជាភស្តុតាង អ្នកដាក់ពាក្យសុំត្រូវភ្ជាប់នូវឯកសារដើម ឬ ឯកសារចម្លងដែលមានសេចក្តីបញ្ជាក់ជាមួយនឹងលិខិតនៃពាក្យសុំ ឬ ត្រូវដាក់ជូនឯកសារទាំងនោះទៅតុលាការនៅពេលដាក់ពាក្យសុំ ។

មាត្រា ២៧.- ការស្រាវជ្រាវដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ និង ការពិនិត្យភស្តុតាងដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ

១- តុលាការអាចយកអង្គហេតុដែលមិនបានអះអាងដោយអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ឬ ដោយភាគីម្ខាងទៀតមកធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃដីកាសម្រេចបាន ។

២- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវអង្គហេតុ និង ធ្វើការពិនិត្យភស្តុតាងដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ ។

មាត្រា ២៨.- ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ និងការសួរដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ

១- ដើម្បីចេញដីកាសម្រេចអំពីរឿងក្ដីដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៣ (វិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ) នៃច្បាប់នេះ តុលាការពុំចាំបាច់ឆ្លងកាត់តាមការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ ។

២- ក្នុងករណីដែលមិនធ្វើការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ តុលាការអាចសួរអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ភាគីម្ខាងទៀត ឬ ជនផ្សេងទៀតដែលតុលាការយល់ឃើញថាចាំបាច់បាន ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការអាចអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកដែលតុលាការយល់ថាសមរម្យ ចូលស្ដាប់ជាអ្នកសង្កេតការណ៍បាន ។

មាត្រា ២៩.-ករណីយកិច្ចបង្ហាញខ្លួនរបស់សាមីខ្លួន

១- តុលាការអាចកោះហៅអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ភាគីម្ខាងទៀត ឬ ជនផ្សេងទៀត ដែលតុលាការយល់ឃើញថាចាំបាច់បាន ដោយកំណត់កាលបរិច្ឆេទ ។

២-ក្នុងករណីជនដែលត្រូវបានកោះហៅដោយតុលាការ ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនបានបង្ហាញខ្លួនមកតុលាការដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវទេ តុលាការអាចពិន័យជាប្រាក់ចំនួនមិនលើសពី ១.០០០.០០០ (មួយលាន) រៀល បាន ។

មាត្រា ៣០.- ការចូលរួមរបស់តំណាងអយ្យការ និង ការជូនដំណឹង

១- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ត្រូវការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ តុលាការត្រូវជូនដំណឹងទៅតំណាងអយ្យការអំពីរឿងក្ដី និង កាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទនៃការសួរ ។

២- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ តំណាងអយ្យការអាចបញ្ចេញមតិចំពោះរឿងក្តី និង ចូលរួមក្នុងកាលបរិច្ឆេទនៃការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទនៃការសួរបាន ។

៣- ក្នុងករណីដែលបានដឹងតាមមុខនាទីរបស់ខ្លួនថា ករណីដែលតំណាងអយ្យការអាចដាក់ពាក្យសុំ ឬ ទាមទារបានកើតឡើង តុលាការ ស្ថាប័នរដ្ឋផ្សេងទៀត និង មន្ត្រីស្ថាប័នទាំងនោះ និង តំណាងអយ្យការ ត្រូវជូនដំណឹងអំពីករណីនោះទៅតំណាងអយ្យការអមតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ច ។

មាត្រា ៣១.- ការចូលរួមក្នុងនីតិវិធីរបស់ជនពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍

១- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាសមរម្យ តុលាការអាចឲ្យជនក្រៅពីអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ឬ ភាគីម្ខាងទៀត ក្នុងចំណោមជនពាក់ព័ន្ធដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ១៥ (ជនពាក់ព័ន្ធ) នៃច្បាប់នេះ ចូលរួមក្នុងនីតិវិធីបាន ។

២- ជនដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ អាចចូលរួមក្នុងនីតិវិធីបាន ដោយទទួលការអនុញ្ញាតពីតុលាការ ។

មាត្រា ៣២.- ការទទួលបន្តនូវនីតិវិធី

១- ក្នុងករណីដែលអ្នកដាក់ពាក្យសុំ ឬ ភាគីម្ខាងទៀត មិនអាចបន្តនីតិវិធីដោយសារមរណភាព ការបាត់បង់លក្ខណសម្បត្តិ ឬមូលហេតុផ្សេងទៀត ជនដែលមានលក្ខណសម្បត្តិក្នុងការដាក់ពាក្យសុំឲ្យដំណើរការនីតិវិធីនោះ តាមច្បាប់ ឬ បទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត អាចដាក់ពាក្យសុំទទួលបន្តនូវនីតិវិធីនោះបាន ។

២- ក្នុងករណីដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាចាំបាច់ តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យជនដែលមានលក្ខណសម្បត្តិក្នុងការដាក់ពាក្យសុំឲ្យដំណើរការនីតិវិធីនោះតាមច្បាប់ ឬ បទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀត ទទួលបន្តនូវនីតិវិធីនោះបាន ។

មាត្រា ៣៣.- ការមើលសំណុំរឿង ជាអាទិ៍

១- ប្រសិនបើយល់ឃើញថាសមរម្យ តុលាការអាចអនុញ្ញាតឲ្យមើល ឬឲ្យថតចម្លងសំណុំរឿង ឬ អាចបង្គាប់ឲ្យក្រឡាបញ្ជីប្រគល់ឯកសារចម្លងយថាភូត ឯកសារចម្លងដែលមានសេចក្តីបញ្ជាក់ ឯកសារដកស្រង់នៃសំណុំរឿង ឬ លិខិតបញ្ជាក់អំពីចំណុចទាក់ទងនឹងរឿងក្តីបាន តាមពាក្យសុំរបស់ជនពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងក្តីនោះ ដោយឲ្យបង់សោហ៊ុយ ។

មាត្រា ៣៧.- ការចូលជាស្ថាពរ និង ការបង្កើតអានុភាពនៃដីកាសម្រេច

១- ដីកាសម្រេចដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៣ (វិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ) នៃច្បាប់នេះ មិនត្រូវចូលជាស្ថាពរនៅមុនពេលផុតអំឡុងពេលសម្រាប់ការប្តឹងជំទាស់ដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៤០ (អំឡុងពេលសម្រាប់ប្តឹងជំទាស់) នៃច្បាប់នេះ ។

២- ការចូលជាស្ថាពរនៃដីកាសម្រេចដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ ត្រូវបានបង្អាក់ដោយការប្តឹងជំទាស់ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នោះ ។

៣- ដីកាសម្រេចដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ ខាងលើនេះ មិនត្រូវមានអានុភាពឡើយ បើមិនទាន់ចូលជាស្ថាពរទេ ។

មាត្រា ៣៨.- អានុភាពអនុវត្តនៃដីកាសម្រេច

ដីកាសម្រេចបង្គាប់ឲ្យបង់ប្រាក់ ប្រគល់វត្ថុ អនុវត្តករណីយកិច្ចចុះបញ្ជី ឬ ផ្តល់តាវកាលិកផ្សេងទៀតដែលចូលជាស្ថាពរ ត្រូវក្លាយជាលិខិតអនុវត្តដែលកំណត់ក្នុងមាត្រា ៣៥០ (លិខិតអនុវត្ត) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ។

ជំពូកទី ៧
បណ្តឹងឧបាស្រ័យ

មាត្រា ៣៩.- បណ្តឹងជំទាស់

១- បុគ្គលទទួលឥទ្ធិពលដែលខូចប្រយោជន៍ដល់សិទ្ធិ ឬ ឋានៈគតិយុត្តរបស់ខ្លួនដោយសារដីកាសម្រេចដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៣ (វិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ) នៃច្បាប់នេះ អំពីរឿងក្តីដែលកំណត់ក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ៣ (វិសាលភាពនៃច្បាប់នេះ) នៃច្បាប់នេះ អាចប្តឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចនោះបាន លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានបញ្ញត្តិពិសេសក្នុងច្បាប់នេះ ។

២- ក្នុងករណីដែលត្រូវចេញដីកាសម្រេចតាមតែពាក្យសុំប៉ុណ្ណោះ មានតែជនដែលបានដាក់ពាក្យសុំទេ ដែលអាចប្តឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចលើកចោលពាក្យសុំបាន ។

មាត្រា ៤០.- អំឡុងពេលសម្រាប់ប្តឹងជំទាស់

១- ប្រសិនបើជនដែលអាចប្តឹងជំទាស់ បានទទួលនូវការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេច បណ្តឹងជំទាស់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេល ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចនោះ ។

ROYAUME DU CAMBODGE * LE MINISTERE DU PALAIS ROYAL *
ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

Kol

ច្បាប់

ស្តីពី

អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ

មាត្រា ១០៥~ តុលាការប្រជាជន ត្រូវបង្គាប់ឱ្យឪពុក ឬ ម្ដាយផ្ដល់អាហារកិច្ចឱ្យកូនជាដរាប តាមសមាមាត្រនៃធនធានរបស់ឪពុក ឬ ម្ដាយនោះ ។

អាហារកិច្ចនេះ ត្រូវផ្ដល់ឱ្យកូនតាមការកំណត់នៃសាលក្រម រហូតដល់កូននោះ មាននិតិភាព ។

ឪពុក ឬ ម្ដាយអាចត្រូវឱ្យរួចពីកាតព្វកិច្ចនេះបាន បើខ្លួនព្រមទទួលយកកូននោះទៅចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សា ។

មាត្រា ១០៦~ សាលក្រមដែលកាត់សេចក្ដីឱ្យទទួលស្គាល់កូនឥតខាន់ស្លា អាចនឹងបង្ខំឱ្យឪពុកសងសោហ៊ុយសំរាលកូន និង ប្រាក់ចំណាយចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សាកូនតាំងពីថ្ងៃដែលកូននោះកើតមក ទៅម្ដាយនៃកូននោះបាន ។

មាត្រា ១០៧~ កំណត់ដៃមួយច្បាប់នៃសាលក្រមស្ថាពរដែលកាត់សេចក្ដីឱ្យទទួលស្គាល់កូនឥតខាន់ស្លា ត្រូវផ្ញើទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃទីកន្លែងដែលកូននោះកើត ដើម្បីនិទ្ទេសអំពីបុត្តភាពនេះ នៅរឹមទំព័រនៃសំបុត្រកំណើត ។

ផ្នែកទី ៤
អំពីសុំកូន

មាត្រា ១០៨~ សុំកូន គឺជាកិច្ចសន្យា ដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ គឺម្នាក់ហៅថា ឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹម ហើយម្នាក់ទៀត ហៅថា កូនចិញ្ចឹម ឱ្យមានចំណងនឹងគ្នា ដូចជាបុត្តភាពមានខាន់ស្លា ។

មាត្រា ១០៩~ ឪពុក ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុលើសពី ២៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនចិញ្ចឹមយ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ ។ ឪពុក ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹមអាចជាពលរដ្ឋកម្ពុជា ឬ ជនបរទេស ។

មាត្រា ១១០~ គេអាចសុំកូនបានត្រឹម ២ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រសិនបើកូនដែលសុំមកនោះ មានមួយណាស្លាប់ គេអាចសុំកូនមួយនាក់ទៀតបាន ។

-កូនចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ ។

មាត្រា ១១១~ សហព័ទ្ធណាមួយអាចនឹងសុំកូនយកមកចិញ្ចឹមបាន លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធរបស់ខ្លួន ។

ក្នុងករណីនេះ កូនចិញ្ចឹមត្រូវទុកជាកូនចិញ្ចឹមរបស់សហព័ទ្ធទាំងពីរនាក់ ។

មាត្រា ១១២~ ដើម្បីឱ្យការសុំកូនសំរេចទៅបានត្រូវមានការព្រមព្រៀងពីឪពុកម្ដាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលនៃកូនដែលសុំនោះ ។

បើជាទារកដែលគេបោះបង់ចោល ត្រូវមានការយល់ព្រមពីរដ្ឋអំណាចឃុំ ឬ សង្កាត់ ។